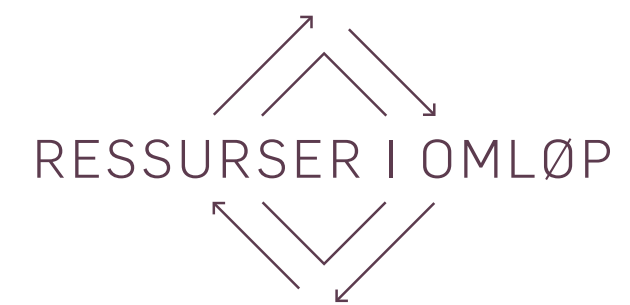


The cover features a central white diamond shape containing the title. This diamond is set against a background of various textures: a brown perforated metal pattern in the top-left, a dark wood grain in the top-right, a green mossy surface in the bottom-left, and a green leaf texture in the bottom-right. A solid yellow triangle is on the left, and a solid olive green triangle is on the right.

ÅRSRAPPORT 2017



Innhold

7

Nøkkeltall 2017

8

Leder

11

Avfall Sør Konsern

12

Avfall Sør Holding AS

13

Avfall Sør AS

16

Strategi og avfallsplan

18

Innsamling

24

Miljø og samfunn

28

Gjenvinningsstasjoner

29

Mjøvann Bruktbutikk

30

Støleheia Avfallsanlegg
– Behandling

32

Avfallstyper og
mottak

33

Avfallsstatistikk

36

Returkartonglotteriet

37

Avfallsmengder
2016>2017

38

Renovasjonsgebyret

39

Hendelser 2017

42

Datter- og deleide
selskaper

48

Resultatregnskap
Avfall Sør AS

49

Balanse
Avfall Sør AS

52

Noter
Avfall Sør AS

64

Resultatregnskap
Avfall Sør Holding AS

65

Balanse
Avfall Sør Holding AS

68

Noter
Avfall Sør Holding AS

Avfall Sør AS

Nøkkeltall 2017

EIERKOMMUNE	KOMMUNE	01.01.17	01.01.18
Kilde: www.ssb.no	Kristiansand	89 268	91 440
	Songdalen	6 568	6 656
	Søgne	11 321	11 342
	Vennesla	14 425	14 532
	Totalt	121 582	123 970

HUSHOLDNINGSAVFALL	TONN	KG PER INNBYGGER	%
Kompostering av bioavfall/materialgjenvinning	6 020	50	9,3
Annen materialgjenvinning	16 666	138	25,7
Energigjenvinning	36 924	305	57,1
Deponi	5 097	42	7,9
Sum	64 707	535	100

OMBRUK	TONN	KG PER INNBYGGER
Tekstiler (UFF og Fretex) og ombruk (Mjåvann Bruktbutikk)	1 147	10

ANDRE NØKKELTALL	KONSERN	AVFALL SØR AS	AVFALL SØR HOLDING AS
Sykefravær i % - totalt	-	5,2	-
Sykefravær i % - korttid	-	1,0	-
Driftsinntekter - mill. kroner	224,7	223,5	0,0
Driftskostnader - mill. kroner	213,5	213,7	0,8
Finansposter	5,1	-1,6	2,5
Årsresultat - før skatt	16,3	8,2	1,7
Årsresultat - etter skatt	13,7	5,8	1,5
Selvkostresultat - mill.kroner	-0,4	-0,4	-
Selvkostfond - mill.kroner	16,1	16,1	-
Langsiktig gjeld - mill. kroner	136,9	136,9	-
Egenkapital - mill. kroner	115,8	28,2	67,3
Utbytte	30,0	-	30,0



HANS GEORG HØGEVOLL-GARSTAD

Administrerende direktør Avfall Sør AS

God utvikling og spennende utfordringer

Nok et godt år er tilbakelagt og vi er svært fornøyde med selskapets utvikling og økonomiske situasjon. Vi har også vært gjennom et innholdsrikt og lærerikt år!

RenoNorden, som hadde ansvar for innsamling av alt husholdningsavfallet i våre fire eierkommuner, gikk konkurs i september. Dette krevde påfølgende stor aktivitet for å sikre at våre kunder ikke merket noe til de store utfordringene dette skapte for innhenting av avfall. Med hjelp av dyktige medarbeidere og hardt arbeid lyktes vi å sikre at avfallet ble hentet som normalt også gjennom denne krevende perioden, uten å koste innbyggerne en eneste ekstra gebyrkrone.

Selskapet har vokst godt gjennom 2017, både med tanke på omsetning og antall medarbeidere, og vi er godt rustet til å ta vare på tilliten alle våre eierkommuners innbyggere gir oss. Gjennom nye medarbeidere har selskapet fått tilført frisk kunnskap, som sammen med den brede erfaringen som allerede finnes hos våre dyktige medarbeidere, gjør at jeg ser svært positivt på fremtiden.

Avfall Sør har en svært viktig rolle i samfunnet og vi er veldig bevisst vårt ansvar. Vi jobber derfor målrettet for hele tiden å balansere våre eieres ønsker, våre kunders behov, økende miljøkrav og kontroll på gebyrutviklingen.

Alt vi gjør handler om å gjennomføre strategiene forankret gjennom Eierskapsmeldingen, Konsernstrategien og Avfallsplan 2017–2020. Vi rapporterer i tråd med disse strategiene, og har i 2017 sikret utviklingen av selskapet i riktig retning, samtidig som vi har et meget bra samarbeid med eierne våre.

En av våre viktigste oppgaver er økt materialgjenvinning, slik at vi oppfyller kravene kommunene er pålagt. I 2017 har vi startet spennende prosjekter, som skal sikre at vi øker materialgjenvinningsgraden markant i tiden fremover. Vi ønsker å nå målene gjennom økt motivasjon og bedre tilrettelagt tilbud til våre kunder. Dersom vi klarer dette, slipper vi store investeringer i for eksempel

ettersorteringsanlegg, noe som igjen ville ført til økt gebyr. Vi er stolte av at normalgebyret ikke har økt de siste seks årene, og vi jobber målrettet for å minimalisere eventuelle økninger i fremtiden.

Avfall på avveie har fått stort og berettiget fokus gjennom året, spesielt etter at «plasthvalen» strandet på Sotra i januar. Denne hvalen var som kjent full av plast og har alene resultert i en markant vilje til å sortere plastemballasje. Dette passer godt med at Avfall Sør startet innsamling av plastemballasje hjemme hos innbyggerne i februar 2018.

Økonomien i selskapet er svært god, og for å sikre den gode resultatutviklingen har vi utarbeidet nye nøkkeltall, som bidrar til at alle medarbeidere jobber mot de samme målene. Sammen med økt informasjonsflyt i selskapet sikrer dette at medarbeiderne vet hvor vi skal og hvorfor.

Vår nye gjenvinningsstasjon på Mjåvann var ferdig i oktober. Vi er svært stolte over sluttresultatet, som gir kundene tilgang til en meget moderne og effektiv stasjon. Vi har også tatt vårt samfunnsansvar på alvor ved å etablere Mjåvann Bruktbutikk. Her viser vi sirkulærøkonomi i praksis og ikke minst gir butikken svært god arbeidstrening for inntil 5–6 personer til enhver tid.

Den viktigste forklaringen på selskapets meget gode utvikling i 2017 er våre svært dyktige medarbeidere. Jeg ønsker derfor å takke alle ansatte for den fantastiske innsatsen de har vist gjennom 2017. Med disse på laget er jeg helt trygg på at vi også i fremtiden skal løse vårt viktige oppdrag på best mulig måte.

Jeg vil også takke vårt svært kompetente styre for et meget godt samarbeid gjennom året.

Avfall Sør Konsern

Avfall Sør er organisert i en konsernmodell med et morselskap og operativ drift i datterselskapet Avfall Sør AS



Avfall Sør Holding AS

Avfall Sør Holding AS eies av kommunene Kristiansand, Songdalen, Søgne og Vennesla som samlet har 123 970 innbyggere. Selskapet har to heleide datterselskap og eierandeler i fire selskaper, Avfall Sør AS (100 %), Avfall Sør Eiendom Mjåvann AS (100 %), Grønn Vekst Sør AS (50 %), Støleheia Pukkverk AS (50 %), Returkraft AS (49,9 %), Rekom AS (4,6 %). Avfall Sør er det operative datterselskapet.

ANSATTE

Selskapet er et rent holdingselskap og har ingen ansatte. Selskapet leier inn tjenester som administrerende direktør og andre stabs- og støttefunksjoner fra Avfall Sør AS.

ÅRSREGNSKAPET

Årsresultatet for Avfall Sør Holding AS etter skatt er på 1,5 mill. kroner.

Egenkapitalen i selskapet utgjør 67,3 mill. kroner og egenkapitalandelen er på 68,7% . Selskapet har ingen langsiktig gjeld.

Selskapets finansielle stilling og likviditet er tilfredsstillende.

Konsernets årsresultat etter skatt er på 13,7 mill. kroner.

Aksjekapitalen i Returkraft AS på 4,99 mill. kroner er nedskrevet til kr. 0,-

Det er foreslått utbytte til eierne på 30,0 mill. kroner.

STYRET FOR AVFALL SØR HOLDING AS

OLE PETTER KRABBERØD
STYRETS LEDER

ARILD ERNST BERGE
STYRETS NESTLEDER

SOLVEIG ROBSTAD
STYREMEDLEM

LISE SOLGAARD
STYREMEDLEM

LISBETH ANDERSEN
STYREMEDLEM

ARILD ANDRESEN
STYREMEDLEM

Avfall Sør AS

Avfall Sørs formål er, enten selv eller gjennom hel- eller deleide selskaper, å drive forvaltning og renovasjonsvirksomhet, herunder avfallsinnsamling og avfallsbehandling.

ANSATTE OG STYRE

Selskapet hadde ved årsskiftet totalt 88 faste ansatte, fordelt på 28 kvinner og 60 menn, inkludert faste deltidsansatte og to læringer. Dette utgjør 70,31 årsverk. Styret består av 3 kvinner og 3 menn valgt fra eierne, samt ett mannlig og ett kvinnelig styremedlem valgt av de ansatte. Selskapets ledergruppe består av tre menn og tre kvinner. Selskapet

arbeider løpende gjennom rekruttering og forfremmelser for likestilling mellom kjønnene.

I 2017 var sykefraværet 5,2%, hvorav 1,0% var korttidsfravær. Langtidsfraværet har i liten grad sammenheng med forholdene i selskapet.

I 2017 har det ikke vært alvorlige arbeidsulykker i selskapet.



OLE PETTER KRABBERØD
STYRELEDER



ARILD ERNST BERGE
STYRETS NESTLEDER



LISE SOLGAARD
STYREMEDLEM



SOLVEIG ROBSTAD
STYREMEDLEM



LISBETH ANDERSEN
STYREMEDLEM



ARILD ANDRESEN
STYREMEDLEM



GINA HALSEN HJETLAND
STYREMEDLEM
Ansattes representant
valgt av og blant de ansatte i
2016



RUNE JOHANSEN
STYREMEDLEM
Ansattes representant
valgt av og blant de ansatte i
2016

ORGANISERING OG FORHOLDET TIL EIERKOMMUNENE

Fra oppstarten av drift på Støleheia Avfallsanlegg i 1996 var hovedaktiviteten i selskapet knyttet til avfallsbehandling og drift av gjenvinningsstasjoner.

Eierkommunene har gjennom tildelt enerett overført alt ansvar for husholdningsrenovasjonen til Avfall Sør AS.

Forvaltningsmessige oppgaver som kontroll og annen myndighetsutøvelse ligger i kommunene. Kommunene fastsetter ved politiske vedtak avfallsplan, renovasjonsforskrift og renovasjonsgebyr for husholdningene. Selskapet rapporterer ved hvert årsskifte til eierkommunene om status i forhold til gjeldende avfallsplan.

REDEGJØRELSE FOR ÅRSREGNSKAPET

Hovedvirksomheten i selskapet omfatter lovpålagt virksomhet for eierkommunene i henhold til tildelt enerett for husholdningsavfall og slam. Avfallsmengdene i renovasjonsordningen for husholdningsavfall ble redusert med ca 0,9 % sammenlignet med 2016 til ialt 64 707 tonn – inkludert gjenvinningsstasjonene, returpunkter og hjemmekompostering.

Selskapets inntekter utgjør 223,5 mill. kroner. Driftsutgifter og finansposter utgjør samlet 215,3 mill. kroner – i alt et driftsresultat på 8,2 mill. kroner etter skatt.

Ved etableringen av regnskapsmessig skille er det i hovedsak lagt til grunn kostnadsfordeling etter faktisk bruk basert på avfallsmengde i ulike deler av virksomheten. Der bruk av

avfallsmengde ikke er ansett som relevant eller mulig, er det benyttet samlet omsetning.

Resultatet i selvkostdelen av virksomheten hadde i 2017 et regnskapsmessig overskudd på 0,3 mill. kroner og den konkurranseutsatte delen et overskudd på 7,5 mill. kroner før skatt

Egenkapitalen i selskapet økte med 5,8 mill. kroner og utgjør nå 28,2 mill. kroner. Egenkapitalandelen i selskapet økte fra 10,3% til 10,4% som følge av overskuddet i den konkurranseutsatte delen av virksomheten. Totalkapitalen er på 271,9 mill. kroner.

Ved årsskiftet utgjorde selvkostfondet samlet 16,1 mill. kroner etter et selvkostresultat på minus 0,4 mill. kroner. Selskapet har i 2017 inngått avtale med eierkommunene om innsamling, mottak og behandling av kommunalt næringsavfall. Selvkostfondet for kommunalt næringsavfall utgjør ved årsskiftet kr. 1.234,- Selvkostregnskapet er utarbeidet på grunnlag av at hovedvirksomheten i selskapet gjelder tildelt lovpålagt virksomhet fra eierkommunene.

I tilknytning til deponidriften er selskapet forpliktet til å avsette midler til fremtidig avslutning og etterdrift av deponiet på Støleheia. Selskapets målsetning har vært at avsetningen til etterdrift skal være fullfinansiert på det tidspunkt deponering av avfall avsluttes.

Kostnader til videre drift av renseanlegg, miljøkontrollprogram og gassanlegg er ført i driftsregnskapet og belaster ikke etterdriftsavsetningen som per 31.12.2017 var på 28,2 mill.

kroner. Avsetningen har skjedd mot balansen og det ble i 2011 etablert en avtale som medfører at tidligere avsatte midler i balansen overføres til en bankkonto (etterdriftskonto) som kontrolleres av fylkesmannen i Aust- og Vest-Agder gjennom en kontopantavtale. For 2017 er det overført 1,0 mill. kr til denne kontoen. Avsetningen på etterdriftsfondet er vurdert å være tilstrekkelig, og det er derfor ikke avsatt ytterligere midler i 2017.

Det er ikke inntrådt forhold etter regnskapsårets avslutning som har betydning for det avlagte regnskapet.

FINANSIELL RISIKO

Ved overdragelsen av anlegg, utstyr og virksomhet knyttet til den lovpålagte virksomheten per 1.1.2011 ble det inngått en låneavtale med morselskapet på 63,1 mill. kroner med 20 års nedbetalingstid og renteberegning i henhold til gjeldende rente i selvkostregnskapet. Dette lånet er nå innfridd i sin helhet. I tillegg har selskapet langsiktige lån i Kommunalbanken. Kommunale lånegarantier, selvkost-prinsippet, samt avsetning til etterdrift av deponiet på Støleheia, gir også selskapet sikkerhet i forhold til fremtidige forpliktelser. Tildelt enerett og samlingen av lovpålagt renovasjonsvirksomhet for eierkommunene i Avfall Sør AS styrker også grunnlaget for videre drift.

ANSKAFFELSER

Det ble i 2017 foretatt anskaffelser i form av anleggsmidler på i alt 57,1 mill. kroner. Det var avgang av driftsmidler i balansen på 8,3 mill. kroner. Det største enkeltprosjektet var etablering og bygging av ny gjenvinningsstasjon på Mjåvann til

en budsjettert kostnad på 42,0 mill. kroner og regnskapsført ca 41,5 mill. kroner ved årsskiftet.

GJELD

Langsiktig gjeld i Kommunalbanken utgjør kr. 136,9 mill. kroner. Renten på lån i Kommunalbanken er flytende.

Strategi og avfallsplan

Avfall Sør skal løse sine oppgaver på en økonomisk, ressurs- og miljøriktig god måte. Det innebærer å legge til rette for økt aktivitet øverst i avfallspyramiden, samtidig som kostnadene holdes på et akseptabelt nivå. Konsernstrategien er konkretisert hovedsakelig gjennom avfallsplan, internt organisasjonsprosjekt i 2016 og arbeid med forretningsplan for næringsaktiviteten i selskapet.

AVFALLSPLAN 2017-2020

Avfallsplanen «Smarte løsninger for ansvarlig avfallshåndtering» ble vedtatt i eierkommunene ved årsskiftet 2016-2017.

Avfallsplanen samler en rekke tiltak under seks målsettinger. I tillegg er det egne kapitler om hvordan selskapet jobber med kommunikasjon og samfunnsansvar. Målsettingene viser selskapets satsinger, med fokus på tilrettelegging for gode løsninger for fremtidige resultater heller enn resultater allerede i 2017. Satsningen mot 2020 angir at gjennomsnittsgebyret per boenhet ikke skal øke mer enn 1,5 % per år.

MÅL 1:

Videreføre dagens servicegrad med økt fokus på kost/nytte

MÅL 2:

Videreutvikle tjenestetilbudet for å få økt kontroll med husholdningsavfall

MÅL 3:

Økt bruk av nedgravde avfallsløsninger

MÅL 4:

Nye løsninger for å effektivisere innsamling og avfallsbehandling

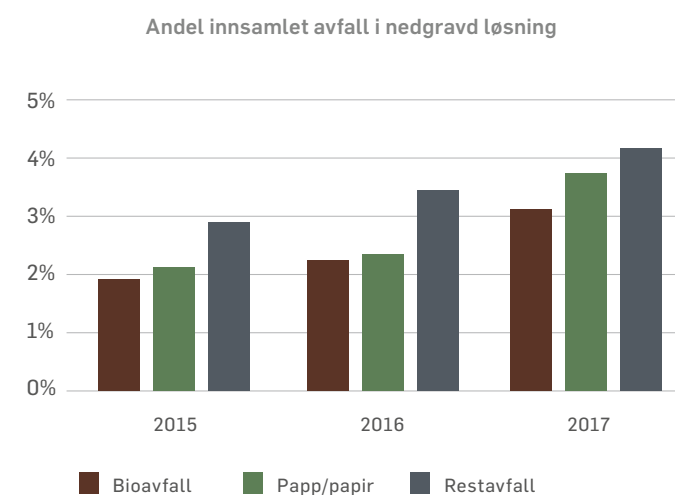
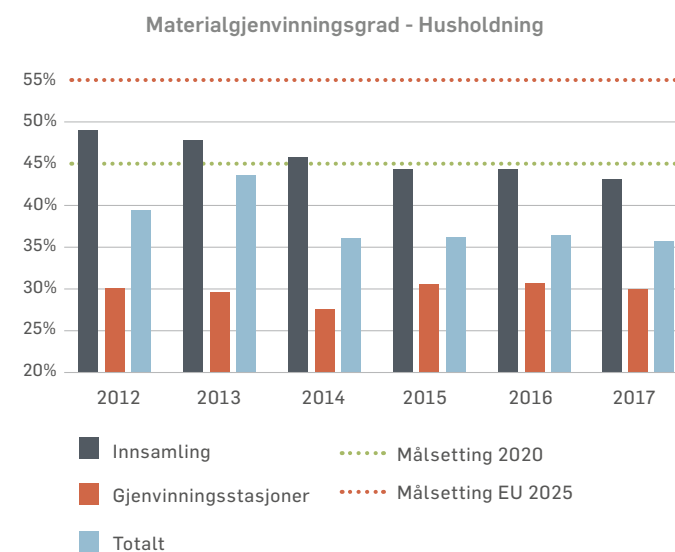
MÅL 5:

Økt materialgjenninningsgrad for husholdningsavfall

MÅL 6:

Følge myndighetskrav knyttet til miljø og ressurser

Det er hovedsakelig målsettingene 3 og 5 som er målbare, og utviklingen vises i grafene under. Materialgjenninningsgraden for 2017 er tilnærmet lik foregående år, mens bruk av nedgravde løsninger viser en tydelig økning. Det iverksettes mange tiltak for å øke materialgjenninningsgraden i 2018.



35%

materialgjenvinning
av husholdningsavfall

Innsamling

GENERELT

Begynnelsen av året 2017 bar preg av forberedelser. Anbudsprosessen for ny innsamlingskontrakt ble sluttført på nyåret, med skjerpede miljøkrav som følge av stort politisk engasjement. Etter at Oslo fikk store problemer i sin nye renovasjonskontrakt høsten 2016, ble det brukt mye tid på kvalitetssikring av både Avfall Sørs anbud og inkomne tilbud, men til slutt ble ny 6-års kontrakt tegnet med Norsk Gjenvinning Renovasjon AS (NGR) den 21. mars.

INNSAMLING – RENONORDENS KONKURS

RenoNorden hadde ansvaret for innsamling av husholdningsrenovasjon i Kristiansandsområdet fra 2003, i to kontraktsperioder. Samarbeidet med avdelingen i Kristiansand har gått svært bra, og selskapet med deres renovatører har gjort en god jobb. På forsommeren 2017 ble det imidlertid kjent at RenoNorden sentralt hadde inngått flere store tapskontrakter, og at de dermed var i store økonomiske vanskeligheter.

Da det 18. september ble kjent at RenoNorden var konkurs, kom det således ikke som noen stor overraskelse, og Avfall Sørs administrasjon var raskt i gang med å finne alternative løsninger. Det ble fokusert på å holde bilene på veien, og Avfall Sør var raskt ute i media for å fortelle at driften gikk som normalt. Administrasjonen er svært stolt av å kunne fortelle at hver eneste en av våre kunder fikk tømt sitt avfall på riktig tømmedag.

Da renovasjon er en viktig samfunnsoppgave, tok konkursboet økonomisk ansvar for driften i 10 dager, slik at renovasjonsselskapene og kommunene kunne jobbe frem alternative løsninger. I Avfall Sør var det kun 3 måneder igjen av kontrakten med RenoNorden, og det var allerede tegnet ny kontrakt med NGR. Dermed var det naturlig å samarbeide med dem om de tre gjenværende månedene. Løsningen ble at

Avfall Sør kjøpte renovasjonsbilene av konkursboet, og leide dem ut til NGR, som så trådte inn i eksisterende avtale fra 29. september. Alle RenoNordens fast ansatte renovatører fikk tilbud om å fortsette ut kontraktsperioden.

Avfall Sør er stolte over måten denne krisen ble håndtert på, og hvordan alle ansatte stod på og jobbet for at innsamlingen skulle gå som normalt. Mange planlagte oppgaver måtte i denne perioden settes på vent, og høsten 2017 ble på mange måter derfor spesiell.

REVIDERT RENOVASJONSFORSKRIFT MED KRAV OM SAMTYKKE

Høsten 2017 vedtok Avfall Sør sine eierkommuner revidert forskrift for husholdningsavfall. Forskriften trengte oppdatering i forbindelse med nytt gebyrregelverk innført i 2015, spesielt når det gjelder definisjon av boenheter. I tillegg ønskes innføring av krav om samtykke for innsamling av husholdningsavfall i henhold til Forurensningslovens §32.

Avfall Sør er det første avfallsselskapet som har fått vedtatt forskrift med krav om samtykke for innsamling av husholdningsavfall, og forslaget ble fulgt av hele bransjen i Norge. Private avfallsbedrifter protesterte mot forslaget, mens Miljødirektoratet tvert imot kom med klare anbefalinger til kommunene om å skjerpe bruken av samtykke.

Ny forskrift gjelder fra 1.1.2018, og Avfall Sør deltar i et nasjonalt prosjekt som jobber for en felles elektronisk søknadsprosess om samtykke. I dette prosjektet er det representanter fra flere avfallsselskaper, Oslo kommune, KS og KS-bedrift. Førsteutgaven av den elektroniske søknaden skal være klar våren 2018.



NEDGRAVDE – POSEBYEN MED NY GEBYRMODELL

Etter at det første punktet med nedgravde containere ble satt i drift i november 2016 fulgte flere åpninger gjennom 2017. Ved årets slutt var 9 av 12 punkter satt i drift. Det ble avholdt åpne informasjonsmøter for beboere i Posebyen i forkant av hvert punkt som ble satt i drift, og det kom flere innspill om at beboerne ikke var fornøyde med å gå fra Smart sortert-systemet til en fast årspris på gebyret.

Administrasjonen tok tak i dette umiddelbart, og kunne allerede i juni 2017 gå ut med at man ville prøve en nye gebyrmodell i Posebyen. Modellen går ut på at en betaler et lavere fastgebyr enn vanlig for nedgravde containere, men betaler per gang for innkast av restavfall utover én pose per uke per boenhet som er inkludert i gebyret. Dette er i tråd med Avfall Sørs Smart Sortert gebyrsystem som er bygget opp rundt prinsippet om at kunden skal betale for det som brukes.

HYTTERENOVASJON

Fra 1. juli 2017 ble alle hytter og fritidsboliger i Vennesla kommune tilknyttet hytterenasjonsordningen, og antall hytteabonnenter i kommunen økte fra 80 til ca. 300. Det ble åpnet til sammen 13 nye oppsamlingspunkter hvor det i forkant var inngått avtale med grunneier der punktet er blitt plassert på privat grunn. Alle punktene i Vennesla skal drives helårlig. Etter sommeren ble det på grunnlag av innkomne meldinger foretatt justeringer i systemet ved at ett av punktene ble avsluttet etter at Vegvesenet sa opp avtalen som var inngått.

Videreutvikling av hytterenasjonstilbudet er en del av tiltakene i gjeldende avfallsplan, og fortsetter også i de tre andre kommunene. I Søgne ble det i løpet av høsten 2017

bygget et nytt nedgravd punkt på Krossneset. Punktet skal erstatte 4 andre oppsamlingspunkter hvor det har vært utplassert dunker. Punktet åpnes til 2018-sesongen.

KOMMUNALT NÆRINGSAVFALL

Etter at Avfall Sør sine eierkommuner høsten 2016 vedtok å tildele ansvaret for innsamling, mottak og behandling av næringsavfall fra kommunale enheter til Avfall Sør AS i utvidet egenregi, var Avfall Sør klare til oppstart for innsamling og behandling fra 1.1.2017.

De kommunale enhetene var frem til 1.1.2017 kunder hos Franzefoss Gjenvinning, og avfallet ble samlet inn sammen med husholdningsavfall på RenoNorden sine biler. Denne ordningen ble videreført, men kundeforholdet ble flyttet fra Franzefoss til Avfall Sør AS. For de andre avfallstypene ble det Franzefoss Gjenvinning som etter konkurranse fikk oppdraget.

De kommunale enhetene merket ikke mye til overgangen, men Avfall Sør erfarte våren 2017 at det ute i driften i kommunene var en klar oppfatning at Avfall Sør nå hadde overtatt ansvaret for alt avfallet fra kommunene. På bakgrunn av dette ble «del 2» av avtalen, det vil si levering til mottak og behandling, iverksatt allerede sommeren 2017.

Tilbakemeldingen fra kommunene er at overgangen har gått ganske smertefritt, og enhetene er stort sett veldig fornøyde med kundeforholdet til Avfall Sør. Administrasjonen har hatt en bratt læringskurve i forhold til for eksempel lagerstyring av utstyr, samt hvor mange forskjellige avfallstyper kommunene vil levere til oss, men alt i alt er det en stor fordel for begge parter at dette arbeidet nå utføres i egenregi.

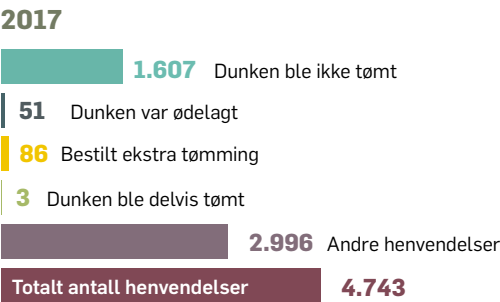
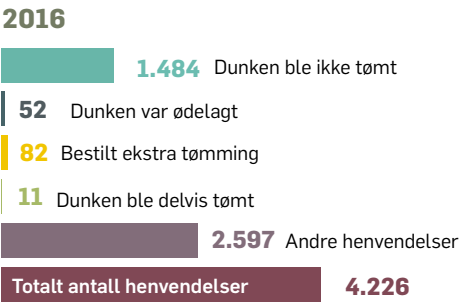


TILBAKEMELDINGER FRA KUNDENE

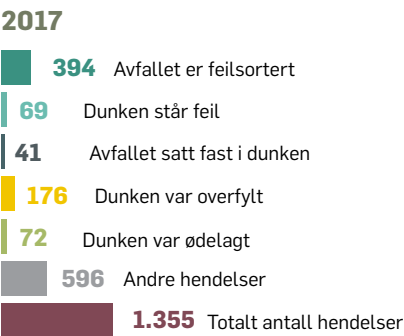
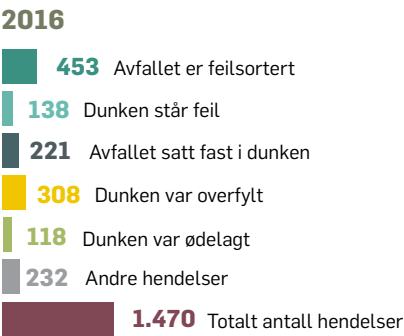
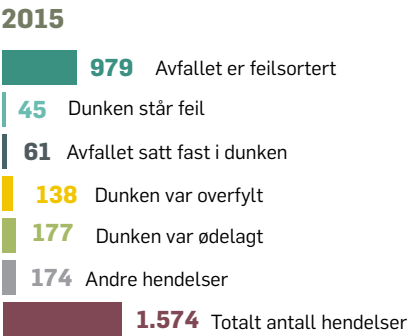
Avfall Sør mottar meldinger om saker som må følges opp gjennom telefonsamtaler, e-poster, brev og facebook-meldinger fra kunder, og i tillegg registrerer renovatørene ulike feilmeldinger gjennom Smart Sortert-systemet som er montert i renovasjonsbilene ute i felt.

2017 var et normalår uten store endringer i verken inn-samlingssystem eller gebyr, derfor er antall henvendelser fra kundene lavere enn i 2016, mens meldinger fra renovatør er omtrent på nivå med fjoråret.

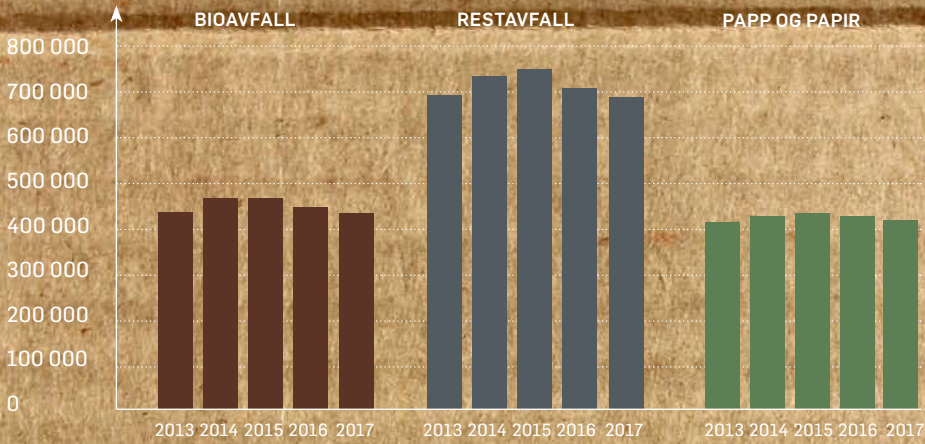
HENVENDELSER TIL KUNDESENTERET



HENDELSER KODET AV RENOVATØR



TOTALT ANTALL TØMMINGER PER ÅR - 120 LITERS DUNKER



DET TOTALE ANTALL TØMMINGER AV ALLE DUNKER I 2017 VAR

1.708.487

EN NEDGANG PÅ 2,1% SIDEN 2016

Miljø og samfunn

Avfall Sør er en miljøbedrift som leverer tjenester til innbyggerne i de fire eierkommunene. Tjenestene selskapet leverer skal sørge for at det er enkelt å levere avfall, bidra til å forhindre forsøpling, legge til rette for gjenvinning og for god utnyttelse både av energi- og materialressurser. Avfall Sør er blant annet opptatt av miljøriktige løsninger i egen drift, bransjeutvikling og kunnskap til barn og studenter.

SAMFUNNSANSVAR

For Avfall Sør handler samfunnsansvar om å ta sosiale og miljømessige hensyn. Vi skal forvalte selskapets ressurser på en måte som samsvarer med befolkningens oppfatning av rett og galt. I noen tilfeller vil det bety at selskapet prioriterer økonomiske hensyn lavere enn andre hensyn, utover det lovpålagte. Det er utarbeidet en egen retningslinje som samler interne rutiner tilknyttet samfunnsansvar i selskapet.

Som en del av samfunnsansvaret har vi opprettet arbeidstreningsplasser på Mjåvann bruktbuikk som åpnet i november 2017 på Mjåvann gjenvinningsstasjon. Her er det inngått samarbeidsavtaler med flere attføringsbedrifter om arbeidstrening for kandidater som av ulik grunn står utenfor arbeidslivet.

Avfall Sør er også godkjent lærlingebedrift og hadde i 2017 to lærlinger som avsluttet lærlingetiden med fagbrev i gjenvinningsfaget, samt at vi har hatt en lærling i anleggsmaskinførerfaget.

UNDERVISNING

Avfall Sør har i flere år tilbudt grunnskoleelever i eierkommunene besøk til Støleheia avfallsanlegg. I 2017 tilbød vi skolene gratis busstransport, og det gav resultater. 12 skoler fikk buss, og dermed økte vi antall besøkende fra 117 i 2016 til over 530 i 2017. Temaene som gjennomgås tilfredsstill

læreplanens kompetansemål i naturfag og samfunnsfag. Undervisningen fokuserer på forbruk og avfall, og gir elevene praktisk og konkret informasjon om hvordan en kan leve mest mulig miljøvennlig med tanke på hva vi kjøper og hva vi gjør med avfallet. Mange er ikke klar over hva som skjer med de ulike avfallstypene etter at de er sortert. Elevene blir tatt med på en rundtur på gjenvinningsstasjonen og komposteringsanlegget.

Våren 2017 var Avfall Sør med som partner sammen med Returkraft og Elkem Solar i Ungt Entreprenørskap sitt prosjekt for ungdomsskoleelever i Kristiansand – med fokus på avfall og gjenbruk.

KLIMAPARTNERE OG MILJØFYRTÅRN

2017 var et mellomår for Miljøfyrtårn-arbeidet i organisasjonen, der vi prøver å forbedre rutiner og dokumentasjon på våre utslipp til luft og vann, samt innkjøpsrutiner. Sertifikatet er gyldig til august 2018, og Avfall Sør skal dermed resertifiseres.

Avfall Sør er med i Klimapartnere, og deltok på årsmøtet, Arendalsuka og prosjektet Redusert matsvinn i Kristiansand. Tettere oppfølging av strømforbruk og drivstofforbruk vil være i fokus i 2018.

FORSØPLING OG STRANDRYDDING

Avfall Sør samarbeider med kommunene når det gjelder forurensning, inkludert forsøpling, og deltar i månedlige møter i Kristiansand kommunes forurensningsgruppe.

Den nasjonale Strandryddedagen ble etablert i 2011, og er Norges største kollektive dugnad. Dagen skjer i regi av Hold Norge Rent, (HNR), som er en ideell forening med medlemmer blant både offentlige organisasjoner, frivillige

lag og foreninger og næringslivet. Strandryddedagen har vært markert av Avfall Sør hvert år fra 2012. Dagen har gradvis blitt utvidet i omfang, og de tre siste årene har Avfall Sør samarbeidet tett med eierkommunene om å samle inn avfallet etter dugnader fra skoler og barnehager. I 2016 startet vi registrering av strandryddingsavfall levert på gjenvinningsstasjonen. Da ble 5360 kg avfall fra strandrydding registrert. I 2017 var mengden kommet opp i 14 510 kg. For å stimulerer folk til å rydde og registrere avfallet på denne måten, har vi i 2017 hatt vårt eget Strandryddingslotteri.

Gjennom Hold Norge Rent får Avfall Sør i 2017 refundert utgifter for behandling av herreløst avfall fra strandrydding. Alle ryddeaksjoner må registreres i Ryddeportalen, og det er mengder herfra som gir grunnlag for refusjon på kr 2,- per kilo.

FOU - FORSKNING OG UTVIKLING

Avfall Sør deltar sammen med andre selskaper og myndigheter i faggruppene i Avfall Norge og Avfallsutvalget i KS Bedrift der politikk og praksis i bransjen formes.

Avfallsselskapet bidro i 2017 med midler og innsats til utviklingsprosjekter i regi av Avfall Norge, samt med støtte til Utdanningsprogrammet REdu.

MILJØKONTROLL NEDLAGTE INDUSTRIDEPONI

Avfall Sør bistår Kristiansand kommune med miljøkontroll av de nedlagte industrideponiene Randesund industrifylling, Kongsgårdbukta og Holskogen industrifylling. Alle tre deponier har et miljøkontrollprogram og det rapporteres til Fylkesmannen årlig for disse tre, slik som for de nedlagte husholdningsdeponiene og Støleheia.

Miljø og samfunn

- YTRE MILJØ

Det er viktig for Avfall Sør å ivareta ytre miljøet i vår virksomhet. Det er etablert oppfølging av egne anlegg med miljøkontrollprogram, kvalitetsrutiner og risikoanalyser per anlegg der risiko knyttet til ytre miljø vurderes spesielt. Anleggene har tillatelse fra Fylkesmannen i Aust- og Vest-Agder. Både anleggene og de nedlagte deponiene rapporterer årlig til Fylkesmannen om aktivitet og utslippsdata.

UTSLIPP TIL LUFT FRA STØLEHEIA AVFALLSANLEGG

I 2017 ble det samlet opp 415 922 Nm³ deponigass, som i snitt inneholdt 39 % metan. Gassmengden og metaninnholdet er betraktelig redusert de senere årene. Hovedårsaken er forbudet mot deponering av biologisk nedbrytbart avfall som kom i 2009/2010. Tidligere er metangassen benyttet som brensel i en gassmotor på anlegget, men pga. de lave gassmengdene ble all deponigass faklet i 2017.

Et biofilter renser ventilasjonsluften fra komposteringsanlegget før luften slippes ut til omgivelsene. Dette reduserer utslipp av lukt fra komposteringsanlegget. Den årlige luktmålingen viste lave luktverdier. Det registreres dersom naboer til anlegget melder om lukt. Hovedårsaken til lukt har historisk vært deponering av avfall. Da deponering av biologisk nedbrytbart avfall sluttet i 2010 og etablering av gassbrønner var avsluttet var det en markant nedgang i antall meldinger om lukt. I 2017 ble det ikke registrert meldinger om lukt.

UTSLIPP TIL VANN FRA STØLEHEIA AVFALLSANLEGG

Støleheia avfallsanlegg har et miljøkontrollprogram som overvåker eventuelle effekter spillvann fra alle asfalterte arealer og sigevann fra deponiet har på resipient samt

hvordan det etablerte interne renseanlegg fungerer. Renseanlegget ble i 2017 tilført 122 974 m³ spillvann og 223 886 m³ sigevann. Renseanlegget består av en luftet lagune (trinn 1) og et sedimenteringsbasseng (trinn 2) før avløpsvann (ferdig rensset vann) slippes i lukket rør til Otraledningen. Otraledningen har utløp på 60 meters dyp i Kristiansandsfjorden. Det ble i 2017 sluppet 351 867 m³ avløpsvann til Otraledningen. Det tilsvarer en økning på ca. 44 % fra 2016, og det er i samsvar med at nedbøren økte med ca. 40 % i samme periode.

Selv om utslippsmengden økte fra 2016 til 2017 grunnet økt nedbør og dermed økt sigevannsmengde, er renseeffekten i renseanlegget god også i 2017. Den økte sigevannsmengden førte til kortere oppholdstid i renseanlegget, og for enkelte forbindelser er renseeffekten lavere enn i 2016. For flere tungmetaller, oksygenforbrukende forbindelser, fosfor og PAH er likevel renseeffekten mellom 50 og 95 %. I 2017 er det i Lolandsbekken nærmest avfallsanlegget nedstrøms ingen tydelige tegn til påvirkning fra aktiviteter på avfallsanlegget.

UTSLIPP TIL VANN FRA MJÅVANN GJENVINNINGSTASJON

Mjåvann gjenvinningsstasjon har et miljøkontrollprogram for å overvåke eventuelle effekter av overflateavrenning fra gjenvinningsstasjonen til resipient, som er bekken fra Lille Kjelåstjønn. Gjenvinningsstasjonen har tette flater på hele området, og overflateavrenning samt takvann ledes via et fordrøyningsbasseng til bekk fra Lille Kjelåstjønn. Karleggingen fra 2017 viser ingen tegn på at avrenningen fra gjenvinningsstasjonen påvirker bekken negativt, og miljøkontrollprogrammet starter opp i 2018.

UTSLIPP TIL LUFT OG VANN FRA SØRLANDSPARKEN GJENVINNINGSTASJON

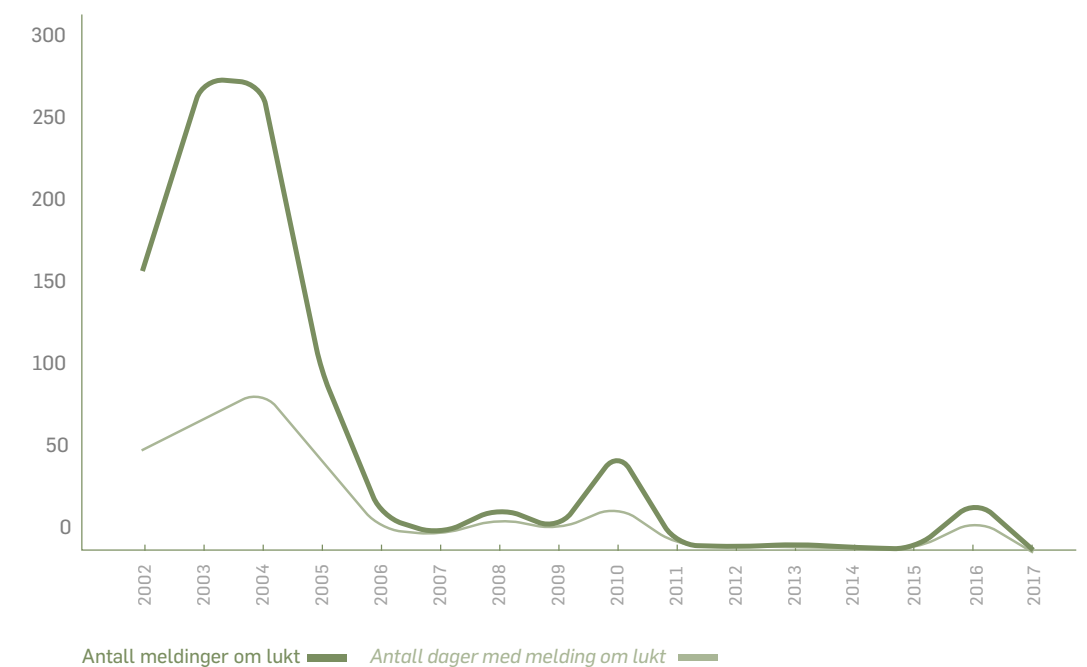
Sørlandsparken gjenvinningsstasjon har et miljøkontrollprogram som følger opp påslipp av vann på kommunalt nett, oljeutskiller, støy og lukt. Det er ikke registrert avvik i miljøkontrollprogrammet i 2017.

UTSLIPP TIL LUFT OG VANN FRA NEDLAGTE HUSHOLDNINGSDEPONIER

Avfall Sør eier det nedlagte deponiet på Holskogen kvern, og har følgelig ansvar for å følge miljøkontrollprogrammet for dette og for fire andre nedlagte husholdningsdeponier i Søgne, Songdalen og Vennesla. Miljøkontrollprogrammet innebærer fire årlige prøver av sigevann, overvann og grunnvann.

Gassanlegget på Holskogen kvern driftes, men gassmengden er liten og det tekniske utstyret krever en del vedlikehold. Mengdemåling av sigevann og overvann har vært utfordrende, og utslippsmengden av ulike forbindelser har dermed vært usikre. Konsentrasjonen av utslippene er imidlertid under gjennomsnittet for tilsvarende deponier.

MELDINGER OM LUKT VED STØLEHEIA AVFALLSANLEGG



Gjenvinningsstasjoner

Avfall Sør driver fire gjenvinningsstasjoner, en i hver eierkommune. Gjenvinningsstasjonene har gode åpningstider. Mjåvann gjenvinningsstasjon er åpen fem kvelder i uka og de resterende tre gjenvinningsstasjonene er åpne to kvelder i uka.

9. oktober åpnet nye Mjåvann gjenvinningsstasjon i Mjåvannsvegen 46. Dette er en flott stasjon med større kapasitet enn tidligere stasjon og som i tillegg rommer Mjåvann Bruktbutikk. Prosjektet var delt i en kontrakt for grunnarbeider/utomhus der Veidekke AS var totalentre-

prenør, og en kontrakt for bygninger der PK Entreprenør AS var totalentreprenør. Konkurransen ble gjennomført i februar 2017 og oppstart av bygging på området var i mai 2017. Avfall Sør takker alle samarbeidspartnere i prosjektet for en godt utført jobb. Sørlandsparken gjenvinningsstasjon har rettet opp og asfaltert et større område i 2017.

PÅ GJENVINNINGSSSTASJONENE KAN VÅRE INNBYGGERE:

1. Levere sortert avfall

Kundene sorterer avfallet i rundt 20 ulike avfallstyper som håndteres videre på en sikker og miljømessig god måte av Avfall Sør.

2. Levere til ombruk

Gjenstander som ble levert inn til ombruk på Sørlandsparken gjenvinningsstasjon og Mjåvann gjenvinningsstasjon etter 9. oktober ble solgt til en lav pris i Mjåvann Bruktbutikk. Dette bidrar til at gjenstander som er blitt overflødige eller unødvendige hos innbyggerne brukes på nytt i stedet for å bli kastet som avfall.

3. Kjøpe jord og bark

Sørlandsparken gjenvinningsstasjon og Mjåvann gjenvinningsstasjon selger Hagemiks og dekkbark i sommersesongen. Hagemiks er universaljord hvor biokompost fra matavfall er en viktig ingrediens. På Støleheia gjenvinningsstasjon selges jord og bark hele året, og utvalget er større. Her tilbys flere typer jord, bark og steinprodukter som pukk og grus. Ansatte på gjenvinningsstasjonene laster salgsvarene i tilhenger.



Mjåvann Bruktbutikk

Ombruk er et område som prioriteres både lokalt, nasjonalt og i EU. I prosjektet med bygging av ny gjenvinningsstasjon på Mjåvann ble følgende ulike løsninger for ombruk vurdert. I prosessen ble etablering av ny bruktbutikk forankret både i eierkommunene og i dagens marked ved at området har rom for flere bruktbutikker.

Mjåvann Bruktbutikk åpnet 18. november og selger varer som er levert til ombruk ved gjenvinningsstasjonene i Sørlandsparken og Mjåvann. Dette er for eksempel sportsutstyr, sykler, leker, møbler, pyntegjenstander, serviser, kopper og kar. Før varer selges i butikken foretas en vurdering av renhet og kvalitet. Etter behov vaskes og repareres gjenstander før de blir priset og lagt ut for salg i butikken.

Så langt viser trenden at forholdene både for besøkende og ansatte på den nye gjenvinningsstasjonen er betydelig bedret. Det selges ombruksvarer til en rimelig pris i Mjåvann Bruktbutikk, som også er en god plass for arbeidstrening. Inntektene ved salg går til sysselsetting, drift og arbeidstrening i bruktbutikken.

Støleheia Avfallsanlegg

På Støleheia driver Avfall Sør en gjenvinningsstasjon, et større avfallsanlegg med innendørs komposteringsanlegg, deponi for uorganiske masser, mellomlagring og behandling av ulike avfallstyper samt mottaks- og sorteringsaktiviteter. På området er også Støleheia Pukkverk etablert. Støleheia avfallsanlegg er et område i kontinuerlig utvikling, og i 2017 startet arbeidet med å øke verkstedkapasiteten med et tilbygg på 800 m².

KOMPOSTERINGSANLEGG

Komposteringsanlegget tar imot og komposterer bioavfall, avløpsslam og avvannet septik. I tillegg komposteres gjødsel og strø fra hestehold/ dyrehold. Det kildesorterte bioavfallet (mat- og hageavfall) er fra husholdninger og næringsliv, mens avløpsslam kommer fra renseanlegg i regionen samt fra Grønnvika renseanlegg i Mandal og Saulekilen renseanlegg i Arendal. Septik fra kommunene Songdalen, Søgne og Vennesla forbehandles i septikavvanningsanlegget før det tas imot i komposteringsanlegget.

Mengdene inn til komposteringsanlegget er høye, og ombyggingen av Odderøya renseanlegg medfører økt aktivitet på anlegget. I 2017 ble filtermassen i biofilteret til komposteringsanlegget skiftet. Biofilteret renser ventilasjonsluften fra komposteringsanlegget før luften slippes ut til omgivelsene.

DEPONI

Avfall som legges på deponi er uorganisk industriavfall, betong/porselen/keramikk, asbest, ristgods fra renseanlegg og forurenset jord. Det vil si hovedsakelig avfallstyper som ikke kan materialgjenvinnes eller energigjenvinnes. Det kom inn jevnt med masser i 2017, der noen av de større prosjektene var betong fra Boen Bruk, forurensede masser fra Østre Strandgate, Varoddbroa og anlegget til Norva24.

MELLOMLAGRING OG BEHANDLING AV ULIKE AVFALLSTYPER

Gjenvinningsarealet på avfallsanlegget har variert aktivitet som hagekompostering og mellomlagring og behandling av treavfall. I 2017 ble det satt i gang bygging av ny lasterampe for å forbedre utlasting av ulike masser fra området.

MOTTAKS- OG SORTERINGSAKTIVITETER

Avfall Sør står for uttransport og sortering av slagg/ bunnaske fra energigjenvinningsanlegget til Returkraft på Langemyr. Bunnasken mellomlagres på Støleheia og sorteres to ganger per året i et mobilt sorteringsanlegg. Den sorterte bunnasken deponeres på Støleheia, og utsortert magnetiske og ikke-magnetiske metaller avsettes. I 2017 gjennomførte Returkraft et anbud på jobben som Avfall Sør vant sammen med underleverandører.

Avfall Sør er mottaker av deler av porteføljen til Returkraft innenfor avfallstypen farlig avfall. Dette innebærer mottakskontroll, omemballering, samdeklarerer og videre forsendelse til energigjenvinningsanlegget til Returkraft på Langemyr.

Hugget treavfall (flis) fra husholdningene avsettes lokalt til energigjenvinning hos Returkraft, mens flis fra næringslivet avsettes til energigjenvinningsanlegg. I 2017 ble det kjørt ut flere båter med flis til Sverige. Alt treavfall fra husholdninger og næringslivet bearbejdes av egen maskinpark. I tillegg til egen huggeaktivitet, tas det også oppdrag for andre selskap. I 2017 tok Avfall Sør på seg oppdrag med hugging og sikting av trevirke og bark ved alle anleggene til Bergene Holm.



Avfallstyper og avfallsmottak

Hvor avfallet per innbygger havner på vei til sluttbehandling

Gjenvinningsstasjoner

55 %
294 kg

Papp

Glass- og
metallemballasje

Plast-
emballasje

Hage-/
parkavfall

Metall

Treavfall

Betong,
murstein, keramikk

Dekk

Gips

Farlig avfall

Elektronikk

Næringsselektro

Hvitevarer

Kuldemøbler

Asbest

Restavfall

Statistikken viser at hver innbygger i snitt kastet 535 kilo avfall i 2017. Dette er en nedgang på 5 kg fra 2016, tilsvarende 0.9 %. Det er en reduksjonen i innsamlet bioavfall, og reduksjonen i papiravfall fortsetter for sjette år på rad. Dette er en global trend som i stor grad skyldes overgangen til digitale aviser og lesestoff.

Returpunkter

3 %
11 kg

Glass- og
metallemballasje
Plastemballasje

Dunkrenovasjon
eller nedgravd
container

42 %
230 kg

Papp og
papir

Drikkekartong

Bioavfall

Hjemme-
kompostering

Restavfall



Fra 54 291 boenheter
og 3 671 hytteabonnenter

Du bringer:



Til 4 gjenvinnings-
stasjoner



Til 70
returpunkter



Hver innbygger kastet totalt
husholdningsavfall i 2017:

535 kg

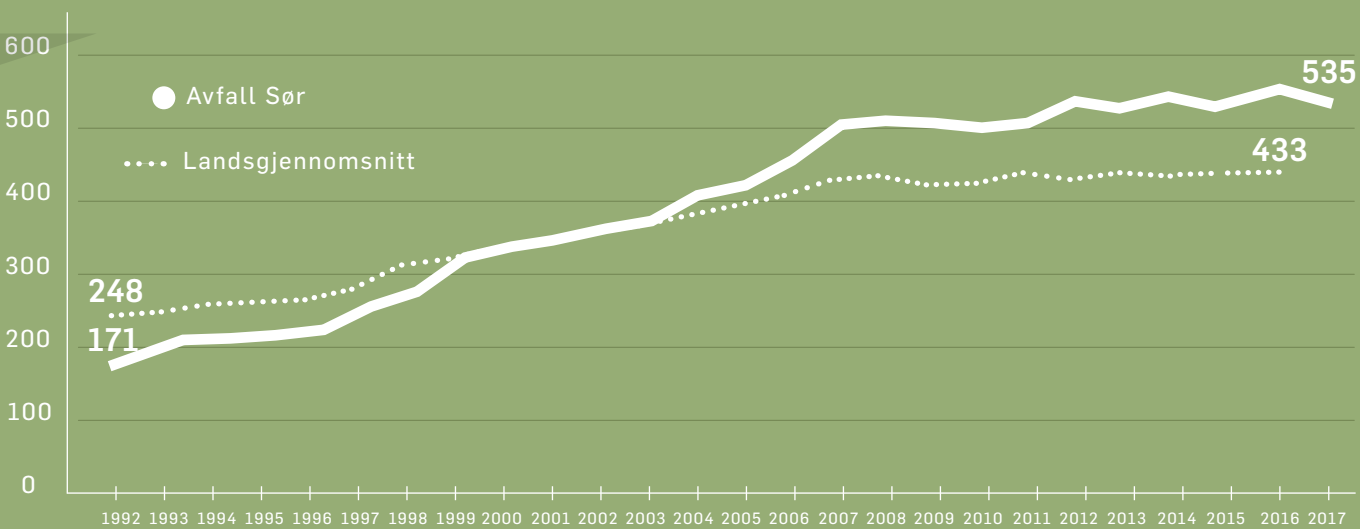
Nedgang på 5 kg siden 2016

Hver innbygger leverte klær, sko
og ting til ombruk:

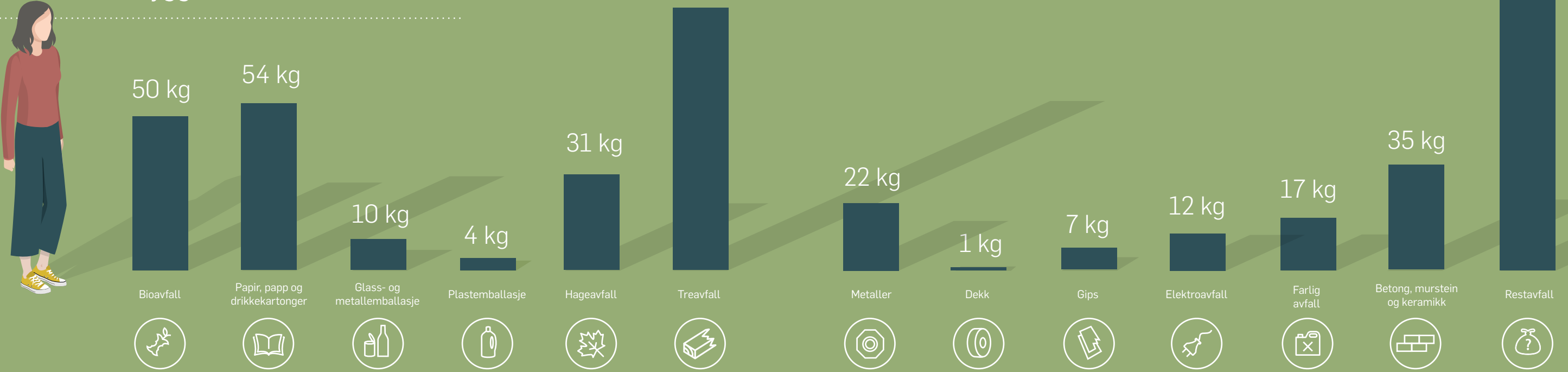
10 kg

Omtrent samme mengde som
innlevert i 2016

Hver innbygger i Kristiansandsregionen kaster over et halvt tonn avfall i året. Det er mer enn en tredobling siden målingen for 25 år siden.



Fordeling av mengde husholdningsavfall som hver innbygger kastet i 2017



	Tonn totalt	Kilo per innb.	Type behandling	Leveres til	Blir til
Avfall fra husholdningen					
Bioavfall (mat- og hageavfall)	6 020	50	Kompostering	Støleheia Avfallsanlegg	Kompost og jordprodukter
Papir, papp og drikkekartong	6 552	54	Materialgjenvinning	Norsk Gjenvinning	Avispapir/emballasje
Glass- og metallemballasje	1 150	10	Materialgjenvinning	Sirkel	Diverse produkter
Plastemballasje	456	4	Materialgjenvinning	Grønt Punkt Norge	Plastprodukter
Hageavfall	3 743	31	Kompostering	Støleheia Avfallsanlegg	Kompost og jordprodukter
Treavfall (rent og blandet)	10 013	83	Kompostering (rent) og energigjenvinning (blandet)	Støleheia og Returkraft	Strukturmateriale, strøm/fjernvarme
Metaller	2 687	22	Materialgjenvinning	Stena Recycling	Metaller
Dekk	143	1	Materialgjenvinning	Dekkretur	Diverse produkter
Gips	838	7	Deponi	Støleheia Avfallsanlegg	Gravd ned på deponi
Elektroavfall	1 493	12	Materialgjenvinning	ERP (Revac) og Stena Recycling (Renas)	Metaller, strøm/fjernvarme, diverse
Farlig avfall	2 101	17	Materialgjenvinning og energigjenvinning	Returkraft og Stena Recycling	Strøm/fjernvarme, diverse produkter
Betong, murstein, keramikk	4 174	35	Deponi	Støleheia Avfallsanlegg	Gravd ned på deponi
Restavfall	25 337	209	Energigjenvinning	Returkraft	Strøm/fjernvarme
Sum:	64 707	535			
Annet fra husholdningen					
– regnes ikke som avfall					
Tekstiler og sko	411	4	Ombruk/materialgjenv.	UFF Norge/Fretex	Klær og tekstiler
Ting til ombruk (estimert mengde)	664	6	Ombruk	Mjåvann bruktbutikk	Forlenget levetid
Sum:	1 075	10			

Returkartonglotteriet



DESEMBER

- Dette var en veldig fin overraskelse uttalte Siv Kristiansen Moy fra Vennesla. Jeg har brettet drikkekartonger i mer enn 10 år, sier hun. På bildet ser vi også barna Thomas og Marie.



SEPTEMBER

Etter 10 år med Returkartonglotteriet fikk vi endelig en vinner fra Søgne. Firebarnsmoren Cecilie Larsen var på handletur på COOP Extra i Søgne da hun ble overrasket med premien på 10 000 kroner. Foto: Nicolai Prebensen



MARS

Pensjonisten Kari Tveit fra Vennesla har skylt, brettet og stappet drikkekartonger siden oppstarten for vel 20 år siden. Kari er tidligere lærer ved Hunsfoss skole.



JUNI

Pensjonisten Arnfinn Strømme fra Kristiansand ble trukket ut som vinner av 10 000 kroner i juni. Arnfinn har kun levert drikkekartonger med navn og mobilnummer et års tid.

Avfall Sør AS Avfallsmengder 2016>2017 (tonn)

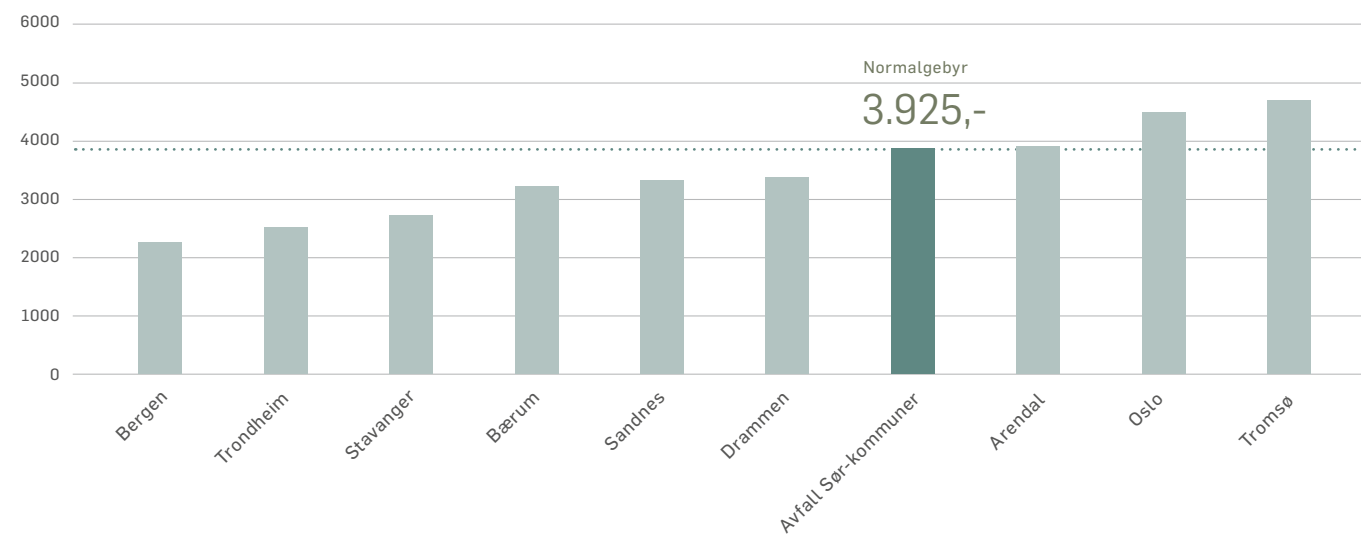
	2016	2017	Endring tonn	Endring %
TIL KOMPOSTERINGSANLEGGET				
Bioavfall	9 085	8 061	-1 024	-11,3
Avløpsslam	20 606	19 122	-1 484	-7,2
Annet	311	330	19	6,0
Sum til kompostering	30 002	27 513	-2 490	-8,3
SEPTIK				
Septik – til avvanning	5 526	5 329	-197	-3,6
Sum	5 526	5 329	-197	-3,6
TIL ANNEN MATERIALGJENVINNING				
Hage/parkavfall til kompost/struktur	4 513	4 396	-117	-2,6
Hjemmekompostering	226	211	-16	-6,9
Rent tre til struktur	885	566	-319	-36,0
Annet avfall fra gjenvinningsstasjonene	6 375	6 444	69	1,1
Glass- og metallemballasje og plastemballasje	1 292	1 294	2	0,2
Papir, papp og drikkekartonger	5 237	4 969	-268	-5,1
Annet avfall fra næring (Støleheia)	125	1	-124	-99,1
Sum til materialgjenvinning	18 653	17 881	-772	-4,1
TIL ENERGIUTNYTTELSE				
Restavfall grå dunk og hytterrenovasjon	16 831	16 803	-28	-0,2
Restavfall gjenvinningsstasjonene	8 231	8 535	304	3,7
Treavfall – blandet	12 217	11 304	-913	-7,5
Treavfall – trykkimpregnert	1 568	1 636	68	4,3
Farlig avfall	182	225	43	23,4
Sum til energiutnyttelse	39 029	38 503	-526	-1,3
TIL DEPONI				
Ristgods fra renseanlegg m.v	191	569	378	197,9
Forurensede masser	32 504	20 195	-12 309	-37,9
Celledeponert avfall	37 949	23 329	-14 619	-38,5
Sum avfall til deponi	70 644	44 094	-26 550	-37,6
TOTALT*	163 798	133 266	-30 532	-18,6

*Mengdene omfatter husholdnings- og næringsavfall behandlet av Avfall Sør

Andre mengder håndtert	2016	2017	Endring tonn	Endring %
SLAGG TIL METALLSORTERING				
Av denne mengden utsorteres cirka 10 % metaller.	24 556	23 361	-1 196	-4,9
OMBRUK				
Tekstiler og sko fra returpunkter og gjenvinningsstasjoner	507	411	-96	-18,9
Ting til brukthall	664	664	0	0,0
	1 170	1 074		

Renovasjonsgebyret

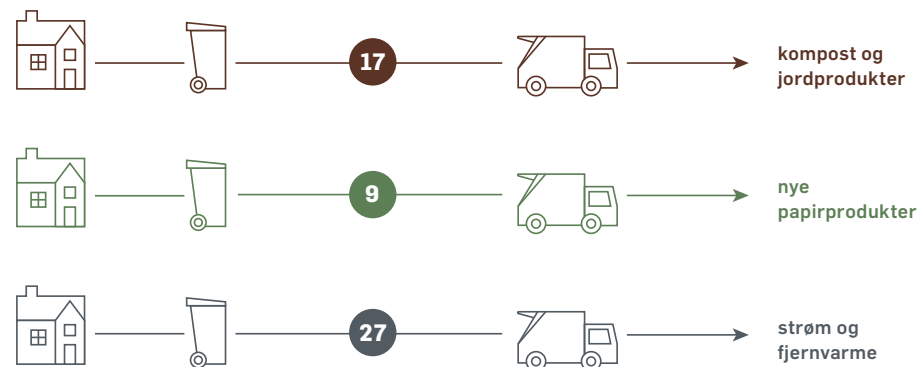
Årsgebyr for et normalabonnement er for sjette året på rad 3 925,- kroner (inkl. mva). Gebyret dekker innsamling og behandling av avfall som hentes og bringes.



Renovasjonsgebyret i Kristiansand, Songdalen, Søgne og Vennesla kommuner er bygd opp med en fast- og en variabel pris. Mer info finner du på avfallsor.no/renovasjonsgebyr

HENTES HJEMME:

Renovatør fra Avfall Sør kommer hjem til husholdningene én gang i uka, og tømmer brune og grå dunker som er plassert ut med gul pil pekende mot vei. Tilsvarende tømmer vi grønn dunk hver 4. uke. Vi tar avfallet med oss, og sørger for at det får en miljøriktig behandling. I 2017 plasserte en husholdning med 3 x 120 liters dunker i gjennomsnitt ut sine dunker til tømming følgende antall ganger:



For å motta nye bioposer fra 2018 knytter abonnenten på en tom biopose på biodunk før tømming. Renovatøren legger på en ny rull med bioposer på brun dunk etter tømming. Les mer: avfallsor.no/bioposer

BRINGES TIL RETURPUNKT OG GJENVINNINGSTASJON:

Renovasjonsgebyret i Avfall Sør inkluderer ubegrenset og gratis levering av husholdningsavfall på Avfall Sørs om lag 70 returpunkter og fire gjenvinningsstasjoner.

Hendelser i 2017

JANUAR

Avfall Sør og Tolketjenesten TolKsør i Kristiansand lager sorteringsguide om avfall og avfallssortering for flyktninger, til skolebruk og som oppslag i søppelrom. Bruksanvisningen får 12 språkutgaver.



FEBRUAR

I løpet av en fyringssesong sender Avfall Sør cirka 6 000 tonn knust rivningsflis fra lokalt næringsliv til energigjenvinningsanlegg i Sverige. Utskipingen skjer fra Vige.

MARS

I seks år skal Norsk Gjenvinning Renovasjon AS hente husholdningsavfall i Kristiansand, Songdalen, Søgne og Vennesla. Konsernsjef i Norsk Gjenvinning Erik Osmundsen (t.v.) og Avfall Sørs administrerende direktør Hans Georg Høgevoll-Garstad.



APRIL

Om våren er det hyppige skolebesøk på Støleheia. Her lærer elever fra Wilds Minne skole i Kristiansand om matavfallets vei fra brun dunk frem til ferdigproduserte jord- og kompostprodukter.



MAI

På strandryddedagen 6. mai i regi av Hold Norge Rent samarbeidet Avfall Sør med eierkommunene om annonsering, gratis avfallsmottak, utdeling av hansker og søppelsekker og innhenting av fylte sekker. I 2017 samlet Avfall Sør inn 14,5 tonn marint avfall fra ulike strandryddeaksjoner.



SEPTEMBER

Mandag 18. september gikk RenoNorden konkurs. Norsk Gjenvinning Renovasjon overtok innhenting av husholdningsavfall ut året, før firmaet tredde inn i ny innsamlingskontrakt 01.01.2018.

JUNI

105 klasser leverte bidrag til sorteringskonkurranse om avfall og gjenvinning. Thea fra Moseidmoen skole ble trukket ut og vant pengepremie til klassen sin. Øvrige vinnere: 2C, Fagerholt skole, 1A, Voie skole, 4. trinn, Lunde skole, 1. trinn, Krossen skole og 3C, Dvergsnes skole.

13–15 juni ble Avfall Norges avfallskonferanse arrangert i Kristiansand. Rundt 1000 deltagere var påmeldt og konferansens hovedtema var sirkulær fremtid.



OKTOBER

Nå kan båteiere få 1000 kroner per leverte fritidsbåt (plast- og trebåter, kajaker og kanoer). Gjenvinningsstasjonene på Mjåvann, Støleheia eller Sørlandsparken har tilbudsskjema og mottak for fritidsbåter.



JULI

Hver måned trekker Avfall Sør premie blant alle som rydder skjærgården for søppel og leverer til gjenvinningsstasjoner. I juli stakk 8. klasse fra Lindebøskauen skole på Flekkerøy av med premien.



Foto: Nicolai Prebensen

NOVEMBER

18. november åpnet Mjåvann Bruktbutikk på Mjåvann gjenvinningsstasjon. Trine Kaspara Hamre (t.v.) og Sissel Olsen bemanner butikken i tillegg til 4–6 personer på arbeidstrening.

AUGUST

Avfall Sør deltok på studiestartfestivalen på UiA, og informerte studenter om kildesortering i Kristiansands-regionen. Utdeling av matavfallskurver og bioposer sammen med god veiledning var populært. Uken etter stilte Avfall Sør med stand og gratis bruktmarked.



DESEMBER

Fra 2018 overtar Norsk Gjenvinning Renovasjon AS innhenting av husholdningsavfall for Avfall Sør. Bildet: Lars Erik Sivertsen fra 07 Media folierer en av totalt 12 nye hvite renovasjonsskjøretøy.



Datter- og deleide selskaper

Returkraft

Avfall Sør Holding AS eier 49,9 %

Hos Returkraft fortsetter den positive resultatutviklingen. 2017 ble avsluttet med et overskudd for næringsdelen på 10,7 MNOK. Selvkostfondet ble godskrevet med 40,7 MNOK. Begge deler er betydelig bedre enn budsjettert, og kommer som følge av et år med stabil drift, god brenselstilgang og god kostnadskontroll. Selskapet fortsetter også å levere vært sterke HMS-tall, med 0 fraværsskader og et sykefravær på rekordlave 1,62%. Gjennomsnittlig fravær siste 5 år er på 1,95%.

Resultatutviklingen og framtidsprognosene for Returkraft tilsier at egenkapitalsituasjonen er under kontroll og vil fortsette å bli styrket. Selskapet har også tilstrekkelig likviditet til å betjene sine forpliktelser. Det er derfor ingen forhold som tyder på at selskapets eiere må stille midler til rådighet for Returkraft utover det ansvarlige lånet som allerede er gitt, og hvor Avfall Sørs andel er på 37 MNOK.

Avfall Sør Eiendom Mjåvann AS

Et heleid eiendomsselskap i Avfall Sør konsernet

Selskapet er et heleid datterselskap av Avfall Sør Holding AS. Selskapets formål er å eie, drifte og videreutvikle eiendommen Mjåvannsvegen 46. Eiendommen ligger på Mjåvann Industriområde i Songdalen kommune, og har et samlet tomteareal på ca. 50 mål. Selskapet har leieinntekter på utleie av arealer, kontorer og lagerbygg.

i selskapet er tilfredsstillende, og egenkapitalandelen er på 13,9%. Totalkapitalen i selskapet er 15,3 millioner kroner. Styret og daglig leder er tilfreds med selskapets utvikling. Styret mener at årsregnskapet gir et rettviseende bilde av selskapet sine eiendeler og gjeld, finansielle stilling og resultat.

Omsetningen i selskapet utgjør 2,6 mill. kroner, og selskapets årsresultat viser et overskudd på 1,6 mill. kroner. Likviditeten

Selskapet har ingen ansatte – daglig leder leies fra Avfall Sør AS.

Støleheia Pukkverk AS

Avfall Sør Holding AS eier 50 %

Avfall Sør Holding AS eier og driver Støleheia Pukkverk sammen med TT Anlegg AS. Støleheia Pukkverk produserer og selger subbus, maskingrus, pukk, grovkunst masse og knust asfalt. Pukkverket drives i et område på Støleheia

avfallsanlegg som planlegges til fremtidig deponi når nåværende deponi er fullt rundt år 2035. 2017 var et normalår for Pukkverket med jevnlig uttak av masser.

Grønn Vekst Sør AS

Avfall Sør Holding AS eier 50 %

Avfall Sør Holding AS eier *Grønn Vekst Sør AS* sammen med *Høst Verdien i avfall AS*. Grønn Vekst Sør AS omsetter jordprodukter og hagekompost av høy kvalitet. En ingrediens i jordproduktene er næringsrik kompost laget av bioavfall, avløpsslam og hage- og parkavfall, og deler av porteføljen som selges er produsert på Støleheia. Noen av ferdigproduktene kan kjøpes på Avfall Sørs gjenvinningsstasjoner på Støleheia, Mjåvann og i Sørlandsparken. Andre utsalgssteder i Agder er LH Tippen i Kristiansand, Klodeborg i Arendal, Frustøl i Sogndalen.

Grønn Vekst tilbyr kretsløpsbaserte og miljøvennlige jordprodukter, og bruker ikke industrielt utvunnet torv i jordblandingene. Dette for ikke å støtte opp under en produksjonsmetode som ødelegger en verdifull naturressurs som torvmyr. Allerede i 2003 lanserte Grønn Vekst Sør Proff-Jord og Bio-Tak som miljøvennlige og alternative produkter i Norge. Etter dette er resten av produktporteføljen til Grønn Vekst Sør forblitt torvfri.

2017 var et spennende år for Grønn Vekst Sør, med åpning av nytt utsalgssted på Klodeborg, Stoa i Arendal. Her produseres Park-Mix® med basis i slamkompost fra Avfall Sør og steinmel fra Klodeborg Pukk. Avdelingen Klodeborg fikk en god start, med leveranse av 3 200 tonn Park-Mix® til prestisjeprosjektet Barbu Park i Arendal. Samme prosjekt fikk også levert hagekompost fra Støleheia til bruk som dekkmateriale i plantefeltene.

Grønn Vekst Sør leverte totalt 50 000 tonn med kompost og kompostbasert kvalitetsjord i 2017. En stor andel av kundene var entreprenører og anleggsgartnere, men også mange private valgte Grønn Vekst Sør produkter til både hager og hyttetak. For mer informasjon om Grønn Vekst Sør AS, se www.grønnvekst.no.



The background features a large, abstract geometric design. A central white diamond shape contains the text. Surrounding this are several overlapping triangular and quadrilateral sections in various shades of teal, blue, and yellow. These sections contain different textures: a stack of papers, a zipper, denim fabric, wood planks, a green circuit board, and a green leaf with water droplets.

Åsregnskap og noter Avfall Sør AS

Avfall Sør AS

Resultatregnskap

DRIFTSINTEKTER	Note	2017	2016
Salgsinntekt		208 065 146	194 402 003
Annen driftsinntekt		15 424 177	15 336 589
Sum driftsinntekter	1, 3	223 489 322	209 738 591
DRIFTSKOSTNADER			
Varekostnad		91 463 352	92 136 812
Lønnskostnad	5	52 201 636	48 193 045
Avskrivning av driftsmidler og immaterielle eiendeler	8	12 596 419	13 599 939
Annen driftskostnad	5	57 412 344	47 351 154
Sum driftskostnader		213 673 752	201 280 951
DRIFTSRESULTAT		9 815 571	8 457 640
FINANSPOSTER			
Annen renteinntekt		521 970	805 317
Rentekostnad til foretak i samme konsern		297 000	814 253
Annen rentekostnad		1 602 477	1 368 714
Annen finanskostnad		286 016	158 333
Resultat av finansposter		-1 663 523	-1 535 983
RESULTAT FØR SKATTEKOSTNAD		8 152 048	6 921 658
Skattekostnad på ordinært resultat	11	2 343 615	1 688 981
ÅRSRESULTAT		5 808 433	5 232 677
DISPONERINGER			
Avsatt til annen egenkapital	12	5 808 433	5 232 677
Sum overføringer		5 808 433	5 232 677

Avfall Sør AS

Balanse

EIENDELER	Note	2017	2016
ANLEGGSMIDLER			
Utsatt skattefordel	11	1 412 666	1 104 689
Sum immaterielle eiendeler		1 412 666	1 104 689
Varige driftsmidler			
Tomter, bygninger o.a. fast eiendom		143 098 310	112 297 544
Maskiner og anlegg		8 558 596	6 013 481
Driftsløsøre, inventar o.a. utstyr		17 153 187	14 294 576
Sum varige driftsmidler	8	168 810 093	132 605 601
Finansielle anleggsmidler			
Investeringer i aksjer og andeler		2 654 923	2 477 923
Sum finansielle anleggsmidler	2	2 654 923	2 477 923
SUM ANLEGGSMIDLER		172 877 682	136 188 213
OMLØPSMIDLER			
Fordringer			
Kundefordringer	9	24 797 431	14 321 770
Andre kortsiktige fordringer	9	19 952 273	17 014 543
Sum fordringer		44 749 704	31 336 313
Bankinnskudd, kontanter o.l.	4	54 355 453	51 354 780
SUM OMLØPSMIDLER		99 105 156	82 691 093
SUM EIENDELER		271 982 838	218 879 306

Avfall Sør AS

Balanse, fortsatt

EGENKAPITAL OG GJELD	Note	2017	2016
EGENKAPITAL			
Innskutt egenkapital			
Aksjekapital	13	1 000 000	1 000 000
Sum innskutt egenkapital		1 000 000	1 000 000
Opptjent egenkapital			
Annen egenkapital		27 246 782	21 438 349
Sum opptjent egenkapital		27 246 782	21 438 349
SUM EGENKAPITAL	12	28 246 782	22 438 349
GJELD			
Avsetning for forpliktelser			
Pensjonsforpliktelser	7	13 428 979	13 788 567
Andre avsetninger for forpliktelser	15	28 163 304	28 163 304
Selvkostfond	14	16 067 729	16 462 606
Sum avsetning for forpliktelser		57 660 012	58 414 477
Annen langsiktig gjeld			
Gjeld til kredittinstitusjoner	6, 10	136 875 000	72 500 000
Øvrig langsiktig gjeld	6, 9, 10	0	30 000 001
Sum annen langsiktig gjeld		136 875 000	102 500 001
Sum langsiktig gjeld		194 535 012	160 914 478
Kortsiktig gjeld			
Leverandørgjeld	9	22 147 352	14 487 378
Betalbar skatt	11	2 651 592	1 975 058
Skyldig offentlige avgifter		8 704 071	9 104 726
Annen kortsiktig gjeld	9	15 698 030	9 959 318
Sum kortsiktig gjeld		49 201 044	35 526 479
SUM GJELD		243 736 056	196 440 957
SUM EGENKAPITAL OG GJELD		271 982 838	218 879 306

Kristiansand 8. mai 2018

Ole Petter Krabberød Styrets leder	Arild Ernst Berge Nestleder	Solveig Robstad Styremedlem
Lise Solgaard Styremedlem	Lisbeth Andersen Styremedlem	Arild Andresen Styremedlem
Gina Halsen Hjetland Styremedlem	Rune Torleif Johansen Styremedlem	Hans Georg Høgevoll-Garstad Administrerende direktør

Avfall Sør AS

Noter til årsregnskapet 2017

NOTE 1 REGNSKAPSPRINSIPPER

Årsregnskapet er satt opp i samsvar med regnskapsloven av 1998 og God regnskapsskikk.

Inntektsføring ved salg av varer skjer ved leveringstidspunktet. Tjenester inntektsføres i takt med utførelsen.

Klassifisering og vurdering av balanseposter

Omløpsmidler og kortsiktig gjeld omfatter poster som forfaller til betaling innen ett år etter anskaffelsestidspunktet, samt poster som knytter seg til varekretsløpet. Øvrige poster er klassifisert som anleggsmiddel/langsiktig gjeld.

Omløpsmidler vurderes til laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi. Kortsiktig gjeld balanseføres til nominelt beløp på opptakstidspunktet.

Anleggsmidler vurderes til anskaffelseskost, men nedskrives til virkelig verdi dersom verdifallet ikke forventes å være forbigående. Langsiktig gjeld balanseføres til nominelt beløp på etableringstidspunktet.

Fordringer

Kundefordringer og andre fordringer er oppført i balansen til pålydende etter fradrag for avsetning til forventet tap. Avsetning til tap gjøres på grunnlag av individuelle vurderinger av de enkelte fordringene. I tillegg gjøres det for øvrige kundefordringer en uspesifisert avsetning for å dekke mulige tap.

Varebeholdninger

Lager av innkjøpte varer er verdsatt til laveste av anskaffelseskost etter FIFO-prinsippet og virkelig verdi. Egentilvirkede ferdigvarer og varer under tilvirkning er vurdert til full tilvirkningskost. Det foretas nedskrivning for påregnelig ukurans.

Varige driftsmidler

Varige driftsmidler balanseføres og avskrives over driftsmidlets levetid dersom de har levetid over 3 år og har en kostpris som overstiger kr 15 000. Direkte vedlikehold av driftsmidler kostnadsføres løpende under driftskostnader, mens påkostninger eller forbedringer tillegges driftsmiddelets kostpris og avskrives i takt med driftsmiddelet.

Pensjoner

Pensjonskostnader og penjonsforpliktelser beregnes etter lineær opptjening basert på forutsetninger om diskonteringsrente, fremtidig regulering av lønn, pensjoner og ytelser fra folketrygden, fremtidig avkastning på pensjonsmidler samt aktuarmessige forutsetninger om dødelighet, frivillig avgang, osv. Pensjonsmidler er vurdert til virkelig verdi og fratrukket i netto pensjonsforpliktelser i balansen. Ved regnskapsføring av pensjon er lineær opptjeningsprofil og forventet sluttlønn som opptjeningsgrunnlag lagt til grunn.

NOTE 1 REGNSKAPSPRINSIPPER, FORTSATT

Skatt

Skattekostnaden i resultatregnskapet omfatter både periodens betalbare skatt og endring i utsatt skatt. Utsatt skatt er beregnet med 23 % på grunnlag av de midlertidige forskjeller som eksisterer mellom regnskapsmessige og skattemessige verdier, samt ligningsmessig underskudd til fremføring ved utgangen av regnskapsåret. Skatteøkende og skattereduserende midlertidige forskjeller som reverserer eller kan reversere i samme periode, er utlignet.

Kontantstrømoppstilling

Ved utarbeidelse av kontantstrømoppstilling er den indirekte modellen benyttet. I kontanter og lignende inngår kun kasse- og bankbeholdninger.

Leasing

Det skilles mellom finansiell og operasjonell leasing. Driftsmidler finansiert med finansiell leasing er regnskapsmessig klassifisert under varige driftsmidler. Motposten er medtatt under langsiktig gjeld. Operasjonell leasing kostnadsføres som driftskostnader basert på fakturert leasingleie.

Investering i aksjer og andeler

Investering i aksjer og andeler bokføres til laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi.

Transaksjoner med nærstående parter

Transaksjoner med nærstående parter er, i tråd med aksjeloven §3–8, jfr §3–9, gjennomført til vanlige forretningsmessige vilkår og prinsipper. Regnskapsføring, klassifisering med mer følger regnskapslovens generelle prinsipper. Vesentlige avtaler med nærstående foreligger skriftlig.

Regnskapsprinsippene er ellers nærmere omtalt i de tilhørende noter til de enkelte regnskapspostene.

Skille mellom selvkostområdet og øvrig virksomhet

Resultatposter fordeles forholdsmessig mellom virksomhetsområdene etter fastsatte fordelingsnøkler. Grunnlaget for fordelingsnøkler vil variere avhengig av hvilken kostnadsdriver som ligger bak den aktuelle post som skal fordeles. For eksempel er både volum- og vektbaserte fordelingsnøkler benyttet i tillegg til fordeling etter omsetning.

Selskapet følger for øvrig Avfallsforskriftens § 15–4 om separat regnskap for selvkostområdet. Dette regnskapet er utarbeidet i tråd med veileder for kommunale avfallsgebyr.

NOTE 2 INVESTERING I AKSJER OG ANDELER

Investeringer i aksjer og andeler består av kjernekapital i Kristiansand kommunale pensjonskasse.

Kjernekapitalinnskudd per 01.01.	2 477 923
Kjernekapitalinnskudd i løpet av året	177 000
Kjernekapitalinnskudd per 31.12.	2 654 923

NOTE 3 SALGSINNTEKTER

Pr. virksomhetsområde: (alle tall i hele tusen)	2017	2016
Egenregi – abonnement	152 075	148 463
Egenregi — kommunalt næring	5 196	-
Egenregi– Støleheia	15 195	16 157
Egenregi – salg fraksjoner	8 232	6 435
Egenregi – andre driftsinntekter	3 377	1 116
Periodisert selvkostresultat	394	(5 616)
Salg – driftsmidler	86	912
Inntekter fra næringsvirksomhet	38 933	42 271
Sum driftsinntekter	223 489	209 738

Selskapets virksomhet foregår i hovedsak i kommunene Søgne, Songdalen, Vennesla og Kristiansand.

NOTE 4 BUNDNE MIDLER

I posten bankinnskudd inngår bundne skattetrekksmidler med kr 2 100 000.

Bundne midler knyttet til etterdrift på Støleheia inngår også med kr 8 111 440, jfr note 15. Disse midlene er innbetalt til en konto som er sperret i favør av fylkesmannen og skal benyttes til etterdrift av avfallsdeponiet på Støleheia. Det er i tillegg satt inn 1 MNOK 2. januar 2018 som egentlig skulle vært overført i desember 2017.

NOTE 5 LØNNSKOSTNADER, GODTGJØRELSE OG LÅN TIL ANSATTE

(tall i hele tusen)	2017	2016
Lønninger	36 646	33 768
Innleid bemanning	2 380	2 065
Godtgjørelse til styre	384	355
Arbeidsgiveravgift	6 104	5 635
Pensjonskostnader	5 060	4 511
Andre personalkostnader	1 628	1 859
Sum	52 202	48 193

Gjennomsnittlig antall årsverk	64,0	58,9
--------------------------------	------	------

Ytelser til ledende personer	Tidligere daglig leder	Nåværende daglig leder	Styret
Lønn	869 487	1 029 102	0
Styrehonorar	0	0	196 840
Pensjonsutgifter	11 442	17 281	0
Annen godtgjørelse	38 613	8 266	187 145

Styreleder har mottatt honorar og møtegodtgjørelse på kr 90.002. Nestleder har mottatt kr 68 009 i honorar og møtegodtgjørelse og øvrige styremedlemmer til sammen kr 225 974.

Det er ingen enkelt lån/sikkerhetsstillelser som utgjør mer enn 5 % av egenkapitalen. Det er ikke gitt lån eller sikkerhetsstillelser for daglig leder, andre ansatte, styreformann eller andre nærstående parter.

Honorarer til revisor (alle tall uten mva):

Godtgjørelse til revisor fordeles på følgende måte:

Honorar lovpålagt revisjon	kr 75 000
Teknisk bistand årsoppgjør	kr 23 750
Andre tjenester utenfor revisjonen	kr 90 625
Kostnadsført godtgjørelse til revisor	kr 189 375

Regnskap (tall uten mva)

Det er kostnadsført kr 887.360 for regnskapsarbeid (inkl lønn og inkasso, Kristiansand kommune).

NOTE 6 FORDRINGER OG GJELD

Fordringer med forfall senere enn ett år	2017	2016
Andre kortsiktige fordringer	0	0
Andre langsiktige fordringer	0	0
Lån til foretak i samme konsern	0	0
Sum	0	0

Gjeld med forfall senere enn 5 år	2017	2016
Gjeld til kredittinstitusjoner (Kommunalbanken)	94 500 000	47 500 000
Annen langsiktig gjeld (Avfall Sør Holding AS)	0	30 000 000
Sum	94 500 000	77 500 000

NOTE 7 PENSJONSFORPLIKTELSE OG PENSJONSKOSTNAD

Selskapet er pliktig til å ha tjenstepensjonsordning etter lov om obligatorisk tjenstepensjon. Selskapets pensjonsordning tilfredsstiller kravene i denne lov.

Selskapet har pensjonsordning for sine ansatte i Kristiansand kommunale pensjonskasse (KKP).

Pensjonskostnadene i regnskapet skal beregnes slik: De løpende pensjonskostnadene i driftsregnskapet tilpasses et gjennomsnittsnivå basert på beregninger av netto pensjonskostnad. Forskjellen mellom betalt premie og netto pensjonskostnad utgjør premieavviket, som igjen gir resultateffekt.

Pensjonsmidlene dekker foreløpig ikke de fremtidige pensjonsforpliktelser, da det er en underdekning på kr 13 428 979 (inkl. arbeidsgiveravgift). Underdekningen medfører at det i balansen er avsatt for en forpliktelse på tilsvarende beløp.

	2017	2016
Nåverdi av pensjoner opptjent i perioden	5 270 520	4 886 566
Kapitalkostnad av pensjonskostnaden	1 905 358	1 743 756
Resultatført actuarielt tap		
Årets brutto pensjonskostnad	7 175 878	6 630 322

Resultatført andel actuarielt tap (gevinst) v/avkortning oppgjør	-2 220 375	-1 725 857
Administrasjonskostnad/rentekostnad	271 337	259 405
Årets pensjonskostnad (inkl admkost)	5 226 840	5 163 870

Periodisert arbeidsgiveravgift	736 984	728 106
Årets pensjonskostnad (inkl. aga)	5 963 824	5 891 976

NOTE 7 PENSJONSFORPLIKTELSE OG PENSJONSKOSTNAD, FORTSATT

	2017	2016
Brutto påløpt forpliktelse	77 219 245	65 666 291
Pensjonsmidler	-64 607 162	-55 343 935
Netto forpliktelse før arbeidsgiveravgift	12 612 083	10 322 356
Arbeidsgiveravgift	1 778 304	1 455 452
Netto pensjonsforpliktelse inkl arbeidsgiveravgift	14 390 387	11 777 808
Ikke resultatført actuarielt gevinst (tap) ekskl. aga	-842 602	1 762 277
Ikke resultatført actuarielt gevinst (tap) aga	-118 806	248 482
Balanseført nto forpliktelse/(midler) etter aga	13 428 979	13 788 567
Herav balanseført aga	1 659 498	1 703 934

Forutsetninger ved beregning av pensjonsforpliktelser:	2017	2016
Diskonteringsrente	2,30 %	2,70 %
Lønnsregulering	2,50 %	2,50 %
Pensjonsregulering	1,48 %	1,48 %
G-regulering	2,25 %	2,25 %
Forventet avkastning	4,00 %	3,30 %
Arbeidsgiveravgift	14,1 %	14,1 %
Antall aktive/rettighetshavere i AFP-ordning	82	81
Gjennomsnittlig alder	47,72	45,32

De aktuariemessige forutsetningene er basert på vanlig benyttede forutsetninger innen forsikring når det gjelder demografiske faktorer og avgang.

Avstemming:	
Balanseført nto forpliktelse UB i fjor	13 788 567
Resultatført pensjonskostnad inkl. adm. kostnad	5 963 824
Aga innbetalt premie/tilskudd	-781 421
Innbetalt premie/tilskudd inkl. adm.	-5 541 992
Resultatført planendring og estimatendring	0
Balanseført nto forpliktelse/(midler) UB i år	13 428 978

NOTE 8

VARIGE DRIFTSMIDLER

	Bygg	Maskiner og anlegg	Biler,inven- tar osv.	Sum
Anskaffelseskost pr. 01.01.	153 048 764	19 185 265	37 598 016	203 440 372
Tilgang driftsmidler	43 535 795	4 031 881	9 513 100	57 080 775
Avgang driftsmidler	4 829 866	0	3 450 000	8 279 866
Anskaffelseskost pr. 31.12.	191 754 693	23 217 146	43 661 116	258 632 954
Akkumulerte avskrivninger pr. 31.12.	48 656 383	14 658 550	26 507 928	89 822 861
Akkumulerte nedskrivninger pr. 31.12.	0	0	0	0
Reverserte nedskrivninger pr. 31.12.	0	0	0	0
Balanseført verdi pr. 31.12.	143 098 310	8 558 596	17 153 187	168 810 093
Årets avskrivninger	7 905 164	1 486 765	3 204 489	12 596 419
Forventet økonomisk levetid	25 år	6–10 år	3–10 år	
Metode	lineær	lineær	lineær	

Operasjonell leasing/leieavtaler:

Selskapet har kostnadsført leie av bygg med kr 4 649 546.

Det er kostnadsført kr 8 674 353 i leasing av maskiner, containere og transportmidler.

NOTE 9

MELLOMVÆRENDE MED SELSKAP I SAMME KONSERN (TALL I HELE TUSEN)

	Kundefordringer		Andre fordringer	
	2017	2016	2017	2016
Foretak i samme konsern	717	843	0	0
Tilknyttet selskap	0	0	0	0
Sum	717	843	0	0
	Langsiktig gjeld		Leverandørgjeld	
	2017	2016	2017	2016
Foretak i samme konsern	0	30 000	434	189
Tilknyttet selskap	0	0	0	0
Sum	0	30 000	434	189
	Annen kortsiktig gjeld			
	2017	2016		
Foretak i samme konsern	0	0		
Sum	0	0		

NOTE 10

GJELD OG ANDRE FORPLIKTELSE

Langsiktig gjeld er kr 136,87 mill pr. 31.12. Gjelda består av to lån i Kommunalbanken som er sikret med kommunale garantier.

Gjenværende avdragstid på lånene i Kommunalbanken er ca. 15 og 20 år, renten på lånet per 31.12. var nominelt 1,5 %.

NOTE 11

SKATT

Selskapet har fra 1.1.2014 innarbeidet regnskapsmessig skille mellom konkurranseutsatt virksomhet og egenregivirksomhet for eierkommunene. Selskapets andel av konkurranseutsatt virksomhet blir skattelagt. Skatteberetningen under gjelder den konkurranseutsatte virksomheten.

Årets skattekostnad fremkommer slik:	2017	2016
Betalbar skatt	2 651 592	1 975 058
For mye/lite avsatt skatt forrige år	0	0
Endring i utsatt skatt	-307 977	-286 077
Sum skattekostnad	2 343 615	1 688 980

Avstemming av årets skattekostnad og skatt beregnet med nominell skattesats	
Årets totale skattekostnad	2 343 615
Beregnet skatt av resultat før skatt (24 %)	1 956 492
Avvik	387 123

Avviket forklares med:	
Skatt på permanente forskjeller	325 692
Endringer i prosentsats usf/us	61 431
Sum forklaring	387 123

Betalbar skatt	Næring	Sum
Ordinært resultat før skatt	8 152 048	8 152 048
Permanente forskjeller	1 357 050	1 357 050
Fremførbart underskudd	0	0
Endring midlertidige forskjeller	1 539 204	1 539 204
Grunnlag betalbar skatt	11 048 302	11 048 302
24 % skatt	2 651 592	2 651 592
Godtgjørelse på mottatt utbytte	0	0
Sum betalbar skatt ihht resultatregnskap	2 651 592	2 651 592
24 % skatt av netto avsatt konsernbidrag	0	0
Betalbar skatt ihht balanse	2 651 592	2 651 592

NOTE 11

SKATT FORTSATT

Spesifikasjon av grunnlag utsatt skatt	2017	2016
Anleggsmidler	-4 929 656	-3 443 295
Gevinst og tapskonto	-77 406	0
Omløpsmidler	0	0
Pensjonsforpliktelse	-1 134 964	-1 159 571
Garantiavsetning	0	0
Sum forskjeller som utlignes	-6 142 026	-4 602 866
Utsatt skatt (+) / utsatt skattefordel (-)	-1 412 666	-1 104 688

NOTE 12

EGENKAPITAL

	Aksje- kapital	Overkurs fond	Annen EK	Sum
Egenkapital 01.01.	1 000 000	0	21 438 349	22 438 349
Årets resultat tilført egenkapital	0	0	5 808 433	5 808 433
Egenkapital 31.12.	1 000 000	0	27 246 782	28 246 782

NOTE 13

AKSJEKAPITAL OG AKSJONÆRINFORMASJON

Aksjekapitalen består av 1 000 aksjer a kr 1 000, totalt kr 1 000 000. Det er kun én aksjeklasse.

Eierstruktur	Antall aksjer	Eier- andel	Stemme- andel
Avfall Sør Holding AS	1 000	100,0 %	100,0 %
Totalt	1 000	100,0 %	100,0 %

Avfall Sør AS inngår i konsernregnskapet til morselskapet Avfall Sør Holding AS. Konsernregnskapet kan fås utdelt på morselskapets forretningsadresse; Vige havnevei 90, 4633 Kristiansand.

NOTE 14

SELVKOSTFOND

Det skal årlig utarbeides et selvkostregnskap som skal regulere virksomhetens selvkostfond. Selvkost beregnes for den ikke konkurranseutsatte delen av virksomheten. Selvkostfondet viser om forbrukerne har betalt for lite eller for mye for avfallstjenester. Fra 2017 har selskapet inngått avtale med eierkommunene om innsamling, mottak og behandling av kommunalt næringsavfall. Avtalen følger regelverket for utvidet egenregi.

Selvkostberegninger	2017	2016
Regnskapsmessig årsresultat	-99 073	6 389 375
Korrigert for finansposter	1 137 182	1 065 948
Kalkulatorisk rentekostnad (alternativkostnad)	-2 179 541	-1 602 527
Alternativkostnad selvkostfond	325 960	182 655
Selvkostresultat	-815 472	6 035 451

NOTE 14

SELVKOSTFOND FORTSATT

	2017	2016
Saldo selvkostfond 1.1.	116 881 967	10 846 516
Årets selvkostresultat	-815 472	6 035 451
Saldo selvkostfond 31.12.	16 066 495	16 881 967
Inngående balanse per 1.1.	91 288 853	99 035 069
Årets bokførte investeringer	47 392 309	1 767 790
Korreksjon investeringer tidligere år	3 306 259	0
Bokført verdi av solgte driftsmidler	-4 153 684	0
Årets avskrivninger	-8 966 948	9 514 006
Utgående balanse per 31.12.	128 866 789	91 288 853
Grunnlag for beregning av alternativkostnad (IB+UB)/2	110 077 821	95 161 961
Rente (alternativkostnad)	1,98 %	1,68 %

I henhold til retningslinjer for selvkostberegning skal over- eller underskudd i selvkost-regnskapet dekkes innen 3-5 år.

Husholdningsrenovasjon	2013	2014	2015	2016	2017
Selvkostfond 1.1.	13 779 587	11 145 411	4 747 019	10 846 516	16 881 967
Selvkostresultat	-2 634 176	-6 398 392	6 099 497	6 035 451	-815 472
Selvkostfond 31.12	11 145 411	4 747 019	10 846 516	16 881 967	16 066 495

Per 31.12.2017 var 4 747 019 kr av selvkostfondet oppstått minst 5 år tidligere. Restavfall mv. fra husholdningene leveres til behandling hos Returkraft AS basert på tildelt enerett. Returkraft AS hadde per 31.12.2017 et underskudd i selvkostregnskapet på 183,4 mill kr, hvorav Avfall Sør AS er solidarisk ansvarlig for sin beregnede andel av gjelden på 98,4 mill kr.

Dersom selvkostfondet i Avfall Sør AS ses i sammenheng med selskapets beregnede andel av underskuddet i Returkraft, har Avfall Sør AS et underskudd i selvkost totalt sett på rundt 82,3 mill kr.

Selvkostberegning - kommunalt næringsavfall	2017	2016
Regnskapsmessig årsresultat	420 595	-419 361
Korrigert for finansposter	0	0
Kalkulatorisk rentekostnad (alternativkostnad)	0	0
Alternativkostnad selvkostfond	0	0
Selvkostresultat	420 595	-419 361
Saldo selvkostfond 1.1.	-419 361	0
Årets selvkostresultat	420 595	-419 361
Saldo selvkostfond 31.12.	1 234	-419 361
Kommunalt næringsavfall	2016	2017
Selvkostfond 1.1.	0	-419 361
Selvkostresultat	-419 361	420 595
Selvkostfond 31.12	-419 361	1 234

NOTE 15

AVSLUTNING OG ETTERDRIFT DEPONI

Ved overtakelse fra Avfall Sør AS ble det per 1.1.2011 bokført kr 26 269 177 som avsetning til avslutning og etterdrift av deponiet på Støleheia.

Etter avtale med Fylkesmannen i Vest-Agder skal denne avsetningen overføres til sperret rentebærende bankkonto med like store årlige beløp fra 31.12.2011 til 31.12.2035.

Per 31.12.2017 står det kr 8.111.440 på denne kontoen. I tillegg er det 2. januar 2018, satt over 1 MNOK som egentlig skulle vært innbetalt i desember 2017.

Det skal etter avtale med Fylkesmannen foretas en ny beregning av avsetningen hvert 4. år. I årene mellom skal avsetningen reguleres med endring i KPI per november.

Ny beregning ble foretatt i 2016, og det ble konkludert med at avsetningen er tilstrekkelig. Beregningen er innrapportert til Fylkesmannen. Bokført avsetning per 31.12 er kr. 28.163.304,-



Åsregnskap og
noter Avfall Sør
Holding AS

Avfall Sør Holding AS

Resultatregnskap

KONSERN	KONSERN			MORSELSKAP	MORSELSKAP
2017	2016		NOTE	2017	2016
208 065 146	194 403 803	Salgsinntekt			
16 674 177	15 443 290	Annen driftsinntekt	1, 2, 3	0	1 880
0	20 366 582	Gevinst ved avgang driftsmidler		0	0
224 739 323	230 213 675	Sum driftsinntekt		0	1 800
-91 463 352	-92 136 812	Varekostnad		0	0
-52 730 513	-48 193 045	Lønnskostnad	5	-596 877	-1 328 564
-12 789 419	-13 696 439	Ordinære avskrivninger	7	0	0
-56 490 819	-48 430 418	Andre driftskostnader	5	-215 766	-974 562
11 265 219	27 756 960	Driftsresultat		-812 643	-2 301 326
		Finansinntekter og -kostnader			
0	0	Inntekt på investering i datterselskap	8	750 000	24 438 384
5 544 898	6 707 229	Inntekt på investering i tilknyttet selskap		300 000	500 000
0	0	Renteinntekt fra foretak i samme konsern		554 296	814 253
1 424 066	1 428 483	Renteinntekter og andre finansinntekter		892 135	917 434
0	0	Nedskrivning finansielle anleggsmidler	8	0	0
0	0	Kostnader på investering i datterselskap		0	0
-1 890 051	-1 230 051	Rentekostnader og andre finanskostnader		0	0
16 344 132	34 662 621	Ordinært resultat før skattekostnad		1 683 788	24 368 745
-2 656 737	-1 851 954	Skattekostnad på ordinært resultat	13	-166 044	132 987
13 687 395	32 810 667	Ordinært resultat		1 517 744	24 501 732
0	0	Ekstraordinær inntekt		0	0
13 687 395	32 810 667	Årsresultat		1 517 744	24 501 732
13 687 395	32 810 667	Konsernets årsresultat			
0	0	Minoritetens årsresultat			
		Overføringer			
-16 312 605	32 810 667	Overført til/fra annen egenkapital		-28 482 256	24 501 732
30 000 000	0	Avsatt utbytte		30 000 000	0
0	0	Avsatt tilleggsutbytte		0	0
0	0	Avsatt konsernbidrag		0	0
13 687 395	32 810 667	Sum overføringer	14	1 517 744	24 501 732

Avfall Sør Holding AS

Balanse

KONSERN	KONSERN			MORSELSKAP	MORSELSKAP
2017	2016	EIENDELER	NOTE	2017	2016
		ANLEGGSMIDLER			
		Immatrielle eiendeler			
0	0	Utsatt skattefordel	13	0	132 987
0	0	Prosjektutviklingskostnader og rettigheter		0	0
0	0	Sum immaterielle eiendeler		0	132 987
		Varige driftsmidler			
186 611 024	155 776 022	Bygninger	7	0	0
8 558 596	6 013 481	Maskiner og anlegg	7	0	0
17 153 187	14 294 576	Driftsløsøre, inventar og kontormaskiner	7	0	0
212 322 807	176 084 079	Sum varige driftsmidler		0	0
		Finansielle anleggsmidler			
0	0	Investering i datterselskap	8	25 263 080	25 546 569
0	0	Lån til foretak i samme konsern	10	0	30 000 000
20 380 499	15 279 666	Investering i tilknyttet selskap	8	615 500	615 500
36 812 177	19 960 000	Lån til tilknyttet selskap	10	36 812 177	19 960 000
3 187 931	3 010 931	Investeringer i aksjer og andeler	9	533 008	533 008
135 000	135 000	Obligasjoner og andre fordringer		135 000	135 000
60 515 607	38 385 597	Sum finansielle anleggsmidler		63 358 765	38 385 597
272 838 414	214 469 676	Sum anleggsmidler		63 358 765	76 923 064
		OMLØPSMIDLER			
0	0	Varer		0	0
		Fordringer			
24 256 388	14 511 023	Kundefordringer	12	89 171	189 253
21 606 036	18 027 240	Andre fordringer	12	13 019 290	12 757 272
45 862 424	32 538 263	Sum fordringer		13 108 461	12 946 525
		Investeringer			
0	0	Markedsbaserte aksjer og obligasjoner		0	0
0	0	Sum investeringer		0	0
77 348 177	60 289 454	Bankinnskudd, kontanter og lignende	4	21 491 771	6 923 716
123 210 601	92 827 717	Sum omløpsmidler		34 600 232	19 870 241
396 049 015	307 297 393	SUM EIENDELER		97 958 997	96 793 305

Avfall Sør Holding AS

Balanse, fortsatt

KONSERN	KONSERN			MORSELSKAP	MORSELSKAP
2017	2016	EGENKAPITAL OG GJELD	NOTE	2017	2016
		Egenkapital			
		Innskutt egenkapital			
30 000 000	30 000 000	Aksjekapital (300 000 aksjer à 100)	17	30 000 000	30 000 000
0	0			0	0
30 000 000	30 000 000	Sum innskutt egenkapital		30 000 000	30 000 000
		Opptjent egenkapital			
0	0	Fond for vurderingsforskjeller		0	0
85 811 003	102 145 862	Annen egenkapital		37 276 324	65 758 850
85 811 003	102 145 862	Sum opptjent egenkapital		37 276 324	65 758 850
0	0	Minoritetsintereser		0	0
115 811 003	132 145 862	Sum egenkapital	14	95 758 580	121 256 848
		GJELD			
		Avsetning for forpliktelser			
6 270 140	6 859 839	Utsatt skatt	13	2 070	0
13 428 979	13 788 567	Pensjonsforpliktelser	6	0	0
28 163 304	28 163 304	Avsetning- og etterdrift deponi	16	0	0
16 067 729	16 462 606	Selvkostfond	15	0	0
63 930 152	65 274 316	Sum avsetninger for forpliktelser		2 070	0

KONSERN	KONSERN			MORSELSKAP	MORSELSKAP
2017	2016	EGENKAPITAL OG GJELD	NOTE	2017	2016
		Annen langsiktig gjeld			
136 875 000	72 500 000	Gjeld til kredittinstitusjoner	10,11	0	0
0	0	Ansvarlig lånekapital		0	0
0	141 501	Øvrig langsiktig gjeld		0	0
136 875 000	72 641 501	Sum annen langsiktig gjeld		0	0
		Kortsiktig gjeld			
0	0	Gjeld til kredittinstitusjoner		0	0
21 732 386	15 234 761	Leverandørgjeld	12	644 423	683 839
3 156 914	2 586 025	Betalbar skatt	13	30 987	0
8 840 340	9 104 724	Skyldig offentlige avgifter		0	0
30 000 000	0	Utbytte		30 000 000	0
0	0	Forpliktelse varelager		0	0
15 703 220	10 310 204	Annen kortsiktig gjeld	12	5 193	350 886
79 432 860	37 235 714	Sum kortsiktig gjeld		30 680 603	1 034 725
280 238 012	175 151 531	Sum gjeld		30 682 673	1 034 725
396 049 015	307 297 393	SUM GJELD OG EGENKAPITAL		97 958 997	96 793 305

Kristiansand 07.05.2018

Ole Petter Krabberød
Styrets leder

Arild Ernst Berge
Nestleder

Lisbeth Andersen
Styremedlem

Lise Solgaard
Styremedlem

Solveig Robstad
Styremedlem

Arild Andresen
Styremedlem

Hans Georg Høgevoll-Garstad
Administrerende direktør

Avfall Sør Holding AS – konsern

Noter til årsregnskapet 2017

NOTE 1 REGNSKAPSPRINSIPPER

Årsregnskapet er satt opp i samsvar med regnskapsloven av 1998 og God regnskapsskikk.

Inntektsføring av varer og tjenester skjer ved levering/utførelsen.

Konsolideringsprinsipper

Konsernregnskapet omfatter morselskapet Avfall Sør Holding AS og datterselskapene som er listet opp i note 8. Konsernregnskapet er utarbeidet som om konsernet var en økonomisk enhet. Transaksjoner og mellomværende mellom selskapene er eliminert. Konsernregnskapet er utarbeidet etter ensartede prinsipper, ved at datterselskapene følger de samme regnskapsprinsipper som morselskapet.

Kjøpte datterselskaper regnskapsføres i konsernregnskapet basert på morselskapets anskaffelseskost. Anskaffelseskost tilordnes identifiserbare eiendeler og gjeld i datterselskapet, som oppføres i konsernregnskapet til virkelig verdi på oppkjøpstidspunktet. Med identifiserbare eiendeler menes både materielle og immaterielle eiendeler som ikke er goodwill.

Eventuell merverdi eller mindreverdi ut over hva som kan henføres til identifiserbare eiendeler og gjeld, balanseføres som goodwill eller negativ goodwill. Goodwill behandles som en residual og balanseføres med den andelen som er observert i oppkjøpstransaksjonen. Goodwill avskrives lineært over antatt økonomisk levetid.

Datterselskap/tilknyttet selskap

Investeringer i datterselskap og tilknyttede selskap er vurdert etter kostmetoden.

Klassifisering og vurdering av balanseposter

Omløpsmidler og kortsiktig gjeld omfatter poster som forfaller til betaling innen ett år etter anskaffelsestidspunktet, samt poster som knytter seg til varekretsløpet. Øvrige poster er klassifisert som anleggsmiddel/langsiktig gjeld.

Omløpsmidler vurderes til laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi. Kortsiktig gjeld balanseføres til nominelt beløp på opptakstidspunktet.

Anleggsmidler vurderes til anskaffelseskost, men nedskrives til virkelig verdi dersom verdifallet ikke forventes å være forbigående. Langsiktig gjeld balanseføres til nominelt beløp på etableringstidspunktet.

Fordringer

Kundefordringer og andre fordringer er oppført i balansen til pålydende etter fradrag for avsetning til forventet tap. Avsetning til tap gjøres på grunnlag av individuelle vurderinger av de enkelte fordringene. I tillegg gjøres det for øvrige kundefordringer en uspesifisert avsetning for å dekke mulige tap.

Varebeholdninger

Lager av innkjøpte varer er verdsatt til laveste av anskaffelseskost etter FIFO-prinsippet og virkelig verdi. Egentilvirkede ferdigvarer og varer under tilvirkning er vurdert til full tilvirkningskost. Det foretas nedskrivning for påregnelig ukurans.

NOTE 1 REGNSKAPSPRINSIPPER FORTS.

Kortsiktige plasseringer

Kortsiktige plasseringer (aksjer og andeler vurdert som omløpsmidler) vurderes til anskaffelseskost og virkelig verdi på balansedagen. Mottatt utbytte og andre utdelinger fra selskapene inntektsføres som annen finansinntekt.

Varige driftsmidler

Varige driftsmidler balanseføres og avskrives over driftsmidlets levetid dersom de har levetid over 3 år og har en kostpris som overstiger kr 15 000. Direkte vedlikehold av driftsmidler kostnadsføres løpende under driftskostnader, mens påkostninger eller forbedringer tillegges driftsmiddelets kostpris og avskrives i takt med driftsmiddelet.

Pensjoner

Pensjonskostnader og penjonsforpliktelser beregnes etter lineær opptjening basert på forutsetninger om diskonteringsrente, fremtidig regulering av lønn, pensjoner og ytelser fra folketrygden, fremtidig avkastning på pensjonsmidler samt aktuariemessige forutsetninger om dødelighet og frivillig avgang. Pensjonsmidler er vurdert til virkelig verdi og fratrasket i netto pensjonsforpliktelser i balansen. Ved regnskapsføring av pensjon er lineær opptjeningsprofil og forventet sluttlønn som opptjeningsgrunnlag lagt til grunn.

Skatt

Skattekostnaden i resultatregnskapet omfatter både periodens betalbare skatt og endring i utsatt skatt. Utsatt skatt er beregnet med 24 % på grunnlag av de midlertidige forskjeller som eksisterer mellom regnskapsmessige og skattemessige verdier, samt ligningsmessig underskudd til fremføring ved utgangen av regnskapsåret. Skatteøkende og skattereduserende midlertidige forskjeller som reverserer eller kan reversere i samme periode, er utlignet.

Leasing

Det skilles mellom finansiell og operasjonell leasing. Driftsmidler finansiert med finansiell leasing er regnskapsmessig klassifisert under varige driftsmidler. Motposten er medtatt under langsiktig gjeld. Operasjonell leasing kostnadsføres som driftskostnader basert på fakturert leasingleie.

Transaksjoner med nærstående parter

Transaksjoner med nærstående parter i Norge er, i tråd med aksjeloven § 3-8, jfr § 3-9, gjennomført til vanlige forretningsmessige vilkår og prinsipper. Regnskapsføring, klassifisering med mer følger regnskapslovens generelle prinsipper. Vesentlige avtaler med nærstående foreligger skriftlig.

Kontantstrømpstilling

Ved utarbeidelse av kontantstrømpstilling er den indirekte modellen benyttet. I kontanter og lignende inngår kun kasse- og bankbeholdninger.

Sammenligningstall

Sammenligningstall er satt opp for for både selskapet og konsernet.

NOTE 2 ENDRING AV REGNSKAPSPRINSIPP

Selskapet har ikke endret noen av sine regnskapsprinsipper.

NOTE 3 SALGSINNTEKTER

Selskapet har kun salgsinntekter fra et virksomhetsområde og innenfor et begrenset geografisk område.

NOTE 4 BUNDNE MIDLER

I posten bankinnskudd inngår bundne bankinnskudd med kr 0 i morselskapet, og med kr 2 100 000 på konsernnivå.

På konsernnivå inngår kr 8.111.440 i bundne midler knyttet til etterdrift av avfallsdeponiet på Støleheia, jfr note 16. Disse midlene er innbetalt til en konto som er sperret i favør av fylkesmannen og skal benyttes til etterdrift av avfallsdeponiet på Støleheia. Det er i tillegg satt inn 1MNOK 2. januar 2018 som egentlig skulle vært overført i desember 2017.

NOTE 5 LØNNSKOSTNADER, GODTGJØRELSE OG LÅN TIL ANSATTE

(tall i hele tusen)	Morselskapet		Konsernet	
	2017	2016	2017	2016
Lønn	0	0	36 646	33 768
Avsatt bonus	0	0	0	0
Innleid bemanning	284	871	2 664	2 065
Godtgjørelse til styret	423	437	797	355
Pensjonskostnader, inkl AFP	0	0	6 104	4 511
Arbeidsgiveravgift	00	0	5 060	5 635
Andre personalkostnader	-110	21	1 460	1 859
Sum	597	1 329	52 731	48 193

Antall årsverk er 0 i morselskapet og 64 i konsernet totalt.

Daglig leder

Daglig leder er innleid fra datterselskapet Avfall Sør AS.

Det er i 2017 kostnadsført kr 182 288 for innleie av daglig leder.

Styret

Det er kostnadsført kr 422.513 (inkl aga) i honorar og møtegodtgjørelse til styret i 2017.

Det er ingen enkelt lån/sikkerhetsstillelser som utgjør mer en 5% av egenkapitalen. Det er ikke gitt lån eller sikkerhetsstillelser for daglig leder, andre ansatte, styreformann eller andre nærstående parter.

NOTE 5 LØNNSKOSTNADER, GODTGJØRELSE OG LÅN TIL ANSATTE , FORTSATT

Honorarer til revisor (alle tall uten mva):

	Mor	Konsern
Lovpålagt revisjon, inkl teknisk bistand	kr 25 000	kr 119 000
Teknisk bistand årsoppgjør	kr 25 000	kr 67 250
Andre tjenester utenfor revisjon	kr 61 875	kr 170 625
Sum	kr 111 875	kr 356 875

Det er i morselskapet kostnadsført kr 26.317 for regnskapsførsel fra regnskapstjenesten i Kristiansand kommune.

NOTE 6 PENSJONSFORPLIKTELSE OG PENSJONSKOSTNAD

Morselskapet har ingen ansatte, og er således ikke pliktig til å opprette en pensjonsordning.

Konsern

De selskapene i konsernet som har ansatte, har pensjonsordning for sine ansatte i Kristiansand kommunale pensjonskasse (KKP).

Pensjonskostnadene i regnskapet skal beregnes slik: De løpende pensjonskostnadene i driftsregnskapet tilpasses et gjennomsnittsnivå basert på beregninger av netto pensjonskostnad. Forskjellen mellom betalt premie og netto pensjonskostnad utgjør premieavviket, som igjen gir resultateffekt.

Pensjonsmidlene dekker foreløpig ikke de fremtidige pensjonsforpliktelser, da det er en underdekning i konsernet på kr 13.428.979 (arbeidsgiveravgift). Underdekningen medfører en latent fremtidig forpliktelse.

Konsernet	2017	2016
Nåverdi av pensjoner opptjent i perioden	5 270 520	4 886 566
Kapitalkostnad av pensjonskostnaden	1 905 358	1 743 756
Aktualisert tap	0	0
Årets brutto pensjonskostnad	7 175 878	6 630 322
Resultatført netto forpliktelse v/avkortning/oppgjør	0	0
Resultatført andel aktuarielt tap (gevinst) v/ avkortning/oppgjør	-2 220 375	-1 725 857
Resultatførte estimatendringer og avvik	0	0
Administrasjonskostnad/rentekostnad	271 337	259 405
Netto pensjonskostnad (inkl administrasjon)	5 226 840	5 163 870
Periodisert arbeidsgiveravgift	736 984	728 106
Netto pensjonskostnad (inkl aga)	5 963 824	5 891 976

NOTE 6 PENSJONSFORPLIKTELSE OG PENSJONSKOSTNAD, FORTS.

	31.12.7	31.12.16
Brutto påløpt pensjonsforpliktelse	677 219 245	65 666 291
Pensjonsmidler	-64 607 162	-55 343 935
Netto forpliktelse før arb.avgift	12 612 083	10 332 356
Arbeidsgiveravgift	1 778 304	1 455 452
Netto forpliktelse inkl. aga	14 390 387	11 777 808
Ikke resultatført aktuarielt gevinst(tap) ekskl. aga	-842 602	1 762 277
Ikke resultatført aktuarielt gevinst(tap) aga	-118 806	248 482
Ikke resultatført planendringer	0	0
Balanseført nto forpliktelse (midler) etter aga	13 428 979	13 788 567
Herav balanseført aga	1 659 498	1 703 934

Forutsetninger v/ beregning av pensjonsforpliktelser	2017	2016
Diskonteringsrente	2,30 %	2,70 %
Lønnsregulering	2,50 %	2,50 %
Pensjonsregulering	1,48 %	1,48 %
G-regulering	2,25 %	2,25 %
Forventet avkastning	4,00 %	3,30 %
Arbeidsgiveravgift	14,1 %	14,1 %
Antall aktive/rettighetshavere i AFP-ordning	82	81
Gjennomsnittlig alder	47,72	45,32

Avstemming konsern:	2017	2016
Balanseført nto forpliktelse UB i fjor	13 788 567	12 711 826
Resultatført pensjonskostnad inkl. adm. kostn.	5 963 824	5 891 976
Aga innbetalt premie/tilskudd	-781 421	-595 047
Innbetalt premie/tilskudd inkl. adm.	-5 541 992	-4 220 188
Resultatført planendring og estimatendring	0	0
Balanseført nto forpliktelse/(midler) UB i år	13 428 978	13 788 567

De aktuarmessige forutsetningene er basert på vanlige benyttede forutsetninger innen forsikring når det gjelder demografiske faktorer og avgang.

NOTE 7 VARIGE DRIFTSMIDLER

Konsernet	Tomt, bygg og anlegg	Maskiner, anlegg og utstyr	Biler, inventar osv.	Sum
Anskaffelseskost pr. 01.01.	197 874 432	19 185 265	37 598 016	243 209 660
Tilgang driftsmidler	43 763 031	4 031 881	9 513 100	57 308 012
Avgang driftsmidler	4 829 866	0	3 450 000	8 279 866
Anskaffelseskost pr. 31.12.	236 807 597	23 217 146	43 661 116	303 685 859
Akk. avskrivninger pr. 31.12.	50 196 573	14 658 550	26 507 928	91 363 051
Akk. nedskrivninger pr. 31.12.	0	0	0	0
Rev. nedskrivninger pr. 31.12.	0	0	0	0
Balanseført verdi pr. 31.12.	186 611 024	8 558 596	17 153 187	212 322 807
Årets avskrivninger	8 098 164	1 486 765	3 204 489	12 789 419
Forventet økonomisk levetid	0-33 år	5-10 år	3-10 år	
Avskrivningsmetode	lineær	lineær	lineær	

NOTE 8 DATTERSELSKAP, TILKNYTTETE SELSKAP

Investeringer i datterselskaper og tilknyttet selskap er vurdert etter kostmetoden i selskapsregnskapet

Firma	Forretningsadresse	Anskaffelseskost	Bokført verdi	Resultat e. skatt	Egenkap. 31.12	Eierandel
Avfall Sør Eiendom Mjåvann AS	Kristiansand	24 751 080	24 251 080	1 559 129	2 132 337	100 %
Avfall Sør AS	Kristiansand	1 012 000	1 012 000	5 808 433	28 246 782	100 %
Støleheia Pukkverk AS	Vennesla	505 500	505 500	406 544	4 400 660	50 %
Grønn Vekst Sør AS	Kristiansand	110 000	110 000	528 905	987 663	50 %
Returkraft AS	Kristiansand	4 990 000	0	10 174 699	35 443 564	49,9 %
Sum			25 878 580	18 477 710	71 211 006	

Aksjene i Returkraft AS er nedskrevet med kr 4 990 000 til kr 0 i selskapets regnskap.

NOTE 9 AKSJER OG ANDELER I ANDRE FORETAK M V

Firma	Antall aksjer	Pålydende	Totalt	Askaffelses-kost	Eierandel
Rekom AS	218	500	109 000	533 008	4,64%

NOTE 10 FORDRINGER OG GJELD (ALLE TALL I HELE TUSEN)

	Morselskap		Konsernet	
	2017	2016	2017	2016
Fordringer med forfall senere enn ett år				
Lån til foretak i samme konsern	0	27 556	0	0
Lån til tilknyttet selskap	36 812	19 960	36 812	19 960
Andre langsiktige fordringer	135	135	135	135
Sum	36 947	71 095	36 947	20 095

	2017	2016	2017	2016
Gjeld med forfall senere enn 5 år				
Gjeld til kredittinstitusjoner	0	0	94 500	47 500
Annen langsiktig gjeld	0	0	0	0
Sum	0	0	94 500	47 500

NOTE 11 GJELD OG ANDRE FORPLIKTELSE

Selskapet har ingen langsiktig gjeld per 31.12.

NOTE 12 MELLOMVÆRENDE MED SELSKAP I SAMME KONSERN

(tall i hele tusen)	Kundefordringer		Andre fordringer	
	2017	2016	2017	2016
Foretak i samme konsern	89	0	11 516	11 765
Tilknyttet selskap	0	0	1 014	500
Sum	089	0	12 530	12 265

	Leverandørgjeld		Annen kortsiktig gjeld	
	2017	2016	2017	2016
Foretak i samme konsern	626	0	0	0
Tilknyttet selskap	0	0	0	0
Sum	626	0	0	0

NOTE 13 SKATT

	Selskapet		Konsernet	
Årets skattekostnad fremkommer slik:	2017	2016	2017	2016
Betalbar skatt	30 987	0	3 156 914	2 586 025
For mye/lite avsatt skatt forrige år	0	0	0	0
Endring i utsatt skatt	135 057	-132 985	-500 177	-734 071
Sum skattekostnad	166 044	-132 985	2 656 737	1 851 954

	Selskapet		Konsernet	
Betalbar skatt	2017	2016	2017	2016
Ordinært resultat før skatt	1 683 788	24 368 754	11 849 234	34 662 621
Ikke skattepl. resultater	0	0	0	0
Permanente forskjeller	-562	-24 243 858	373 046	-25 617 228
Inntektsført utbytte	-1 000 000	-700 000	0	0
Inntektsført utbytte 3%	15 000	6 000	0	0
Nedskrivning aksjer	0	0	0	0
Utnyttelse av fremførbart underskudd	-569 113	0	-579 801	0
Endring midlertidige forskjeller	0	0	1 511 331	1 298 707
Grunnlag betalbar skatt	129 113	-569 104	13 153 810	10 344 100
24% skatt	30 987	0	3 156 914	2 586 025

Sum betalbar skatt ihht resultatregnskap	30 987	0	3 156 914	2 586 025
24% skatt av netto avsatt konsernbidrag	0	0	0	0
Betalbar skatt ihht balanse	30 987	0	3 156 914	2 586 025

	Selskapet		Konsernet	
Spesifikasjon av grunnlag utsatt skatt	2017	2016	2017	2016
Anleggsmidler	0	0	28 133 170	29 881 748
Omløpsmidler	0	0	0	0
Pensjonsforpliktelse	0	0	-1 134 964	-1 159 584
Overført pensjonsforpliktelse ASH 01.01.	0	0	0	0
Inntektsført utbytte fra tilknyttet selskap	9 000	15 000	9 000	15 000
Gevinst- og tapskonto	0	0	254 275	414 602
Fremførbart underskudd	0	-569 112	0	-569 102
Sum forskjeller som utlignes	9 000	-554 112	27 261 481	28 582 664
Utsatt skatt(+) /utsatt skattefordel (-)	2 070	132 987	6 270 140	6 859 839

NOTE 14

EGENKAPITAL

Morselskapet (tall i hele tusen)	Aksje- kapital	Overkurs- fond	Annen EK	Sum
Egenkapital 01.01.	30 000	0	65 759	121 257
Utbytte ila. året	0	0	-30 000	-30 000
Årets resultat	0	0	1 518	1 518
Egenkapital 31.12.	30 000	0	37 276	67 276

Konsernet (tall i hele tusen)	Aksje- kapital	Overkurs- fond	Selvkost- fond	Annen EK	Sum
Egenkapital 01.01.	30 000	0	0	102 145	132 145
Fusjonseliminering*	0	0	0	-22	-22
Utbytte ila. året	0	0	0	-30 000	-30 000
Årets resultat	0	0	0	13 687	13 687
Egenkapital 31.12.	30 000	0	0	85 811	115 811

*Mjåvann Invest AS har fusjonert med Avfall Sør Eiendom Mjåvann AS (forenklet mor/datter-fusjon) med regnskaps- og skattemessig kontinuitet med virkning fra 01.01.17.

NOTE 15

SELVKOSTFOND

Konsern

Det skal årlig utarbeides et selvkostregnskap som skal regulere virksomhetens selvkostfond. Selvkost beregnes for den ikke konkurranseutsatte delen av virksomheten. Selvkostfondet viser om forbrukerne har betalt for lite eller for mye for avfallstjenester. Fra 2017 har selskapet inngått avtale med eierkommunene om innsamling, mottak og behandling av kommunalt næringsavfall. Avtalen følger regelverket for utvidet egenregi.

Selvkostberegninger	2017	2016
Regnskapsmessig årsresultat	321 522	5 970 014
Korrigert for finansposter	1 137 182	1 065 948
Kalkulatorisk rentekostnad (alternativkostnad)	-2 179 541	-1 602 527
Alternativkostnad selvkostfond	325 960	182 655
Selvkostresultat	-394 877	5 616 090
Saldo selvkostfond 1.1.	16 462 606	10 846 516
Årets selvkostresultat	-394 877	5 616 090
Saldo selvkostfond 31.12.	16 067 729	16 462 606

Selvkostberegning – husholdningsrenovasjon	2017	2016
Regnskapsmessig årsresultat	-99 073	6 389 375
Korrigert for finansposter	1 137 182	1 065 948
Kalkulatorisk rentekostnad (alternativkostnad)	-2 179 541	-1 602 527
Alternativkostnad selvkostfond	325 960	182 655
Selvkostresultat	-815 472	6 035 451

NOTE 15

SELVKOSTFOND, FORTS.

	2017	2016
Saldo selvkostfond 1.1.	16 881 967	10 846 516
Utgående balanse per 31.12.	128 866 789	91 288 853
Grunnlag for beregning av alternativkostnad (IB+UB)/2	110 077 821	95 161 961
Rente (alternativkostnad)	1,98 %	1,68 %

I henhold til retningslinjer for selvkostberegning skal over- eller underskudd i selvkostregnskapet dekkes innen 3–5 år.

Husholdningsrenovasjon	2013	2014	2015	2016	2017
Selvkostfond 1.1.	13 779 587	11 145 411	4 747 019	10 846 516	
16 881 967Selvkostresultat	-2 634 176	-6 398 392	6 099 497	6 035 451	-815 472
Selvkostfond 31.12.	11 145 411	4 747 019	10 846 516	16 881 967	16 066 495

Per 31.12.2017 var 4 747 019 kr av selvkostfondet oppstått minst 5 år tidligere.

Restavfall mv fra husholdningene leveres til behandling hos Returkraft AS basert på tildelt enerett. Returkraft AS hadde per 31.12.2017 et underskudd i selvkostregnskapet på 183,4 mill kr, hvorav Avfall Sør AS er solidarisk ansvarlig for sin beregnede andel av gjelden på 98,4 mill kr.

Dersom selvkostfondet i Avfall Sør ses i sammenheng med selskapets beregnede andel av underskuddet i Returkraft, har Avfall Sør AS et underskudd i selvkost totalt sett på rundt 82,3 mill kr.

Selvkostberegning – kommunalt næringsavfall	2017	2016
Regnskapsmessig årsresultat	420 595	-419 361
Korrigert for finansposter	0	0
Kalkulatorisk rentekostnad (alternativkostnad)	0	0
Alternativkostnad selvkostfond	0	0
Selvkostresultat	420 595	-419 361

Saldo selvkostfond 1.1.	-419 361	0
Årets selvkostresultat	420 595	-419 361
Saldo selvkostfond 31.12.	1 234	-419 361

Kommunalt næringsavfall	2016	2017
Selvkostfond 1.1.	0	-419 361
Selvkostresultat	-419 361	420 595
Selvkostfond 31.12.	-419 361	1 234

Konsern

Ved overtakelse fra Avfall Sør AS ble det per 1.1.2011 bokført kr 26 269 177 som avsetning til avslutning og etterdrift av deponiet på Støleheia.

Etter avtale med Fylkesmannen i Vest-Agder skal denne avsetningen overføres til sperret rentebærende bankkonto med like store årlige beløp fra 31.12.2011 til 31.12.2035. Per 31.12.2017 står det kr 8 111 440 på denne kontoen. I tillegg er det 2. januar 2018 satt over 1 mill. kroner som skulle vært innbetalt i desember 2017.

I tillegg er det 2. januar 2018 satt over 1 mill. kroner som skulle vært innbetalt i desember 2017. Det skal etter avtale med Fylkesmannen foretas en ny beregning av avsetningen hvert 4. år. I årene mellom skal avsetningen reguleres med endring i KPI per november

Ny beregning ble foretatt i 2016, og det ble konkludert med at avsetningen er tilstrekkelig. Beregningen er innrapportert til Fylkesmannen. Bokført avsetning per 31.12 er kr 28 163 304.

Selskapet har kun en aksjeklasse.
Aksjekapitalen består av 300 000 aksjer á kr 100, totalt kr 30 000 000.

Eierstruktur	Antall aksjer	Eier-andel	Stemme-andel
Kristiansand kommune	219 900	73,3 %	73,3 %
Vennesla kommune	36 300	12,1 %	12,1 %
Søgne kommune	27 300	9,1 %	9,1 %
Songdalen kommune	16 500	5,5 %	5,5 %
Totalt	300 000	100,0 %	100,0 %

Selskapet har ikke inngått opsjonsavtaler som fører til at det blir utstedt flere aksjer.



Pb. 4094 - 4689 Kristiansand - Telefon 38 17 70 70 - Org. nr. 986 296 042
www.avfallsor.no